

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 24

Год. LXV

Петок, 20 февруари 2009

Цена на овој број е 150 денари

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
507. Правилник за изменување на Правилникот за начинот на пресметување и уплатување на данокот на добивка и спречување на двојното ослободување или двојното оданочување.....	1	512. Правилник за општите и посебните услови што треба да ги исполнат медицинските помагала.....	14
508. Правилник за изменување на Правилникот за формата и содржината на образецот РДО-ВП.....	4	513. Утврдена единствена листа на кандидат за Претседател на Република Македонија.....	17
509. Наредба за преземање на мерки за ветеринарно јавно здравство за извршување на ветеринарните мерки и контроли за заштита на јавно здравство од контаминенти или резидуи кои се пренесуваат од животните или производите од животинско потекло во 2009 година..	7	514. Решение од Судскиот совет на Република Македонија.....	17
510. Правилник за начинот и постапката за аналитичкото испитување и начинот на контрола на квалитетот на лековите.....	8	515. Решение од Судскиот совет на Република Македонија.....	18
511. Правилник за содржината и начинот на означување на надворешното и контактното пакување, како и упатството за употреба на медицинското помагало.....	13	516. Правилник за методологијата за пресметување на годишниот надоместок за надзор на пазарот на поштенски услуги.....	18
		517. Исправка на листа на категоризирани спортисти – спортска надеж.....	18
		518. Колективен договор за основното образование во Република Македонија.....	19
		519. Колективен договор за средното образование во Република Македонија.....	28
		520. Објава за стапката на трошоците на живот и платите за месец јануари 2009	36
		Огласен дел	1-28

МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ

507.

Врз основа на член 49 од Законот за данокот на добивка („Службен весник на Република Македонија“ бр.80/93, 33/95, 43/95, 71/96, 5/97, 28/98, 11/01, 2/02, 44/02, 51/03, 120/05, 139/06, 160/07 и 159/08), министерот за финансии донесе

П Р А В И Л Н И К ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА НАЧИНОТ НА ПРЕСМЕТУВАЊЕ И УПЛАТУВАЊЕ НА ДАНОКОТ НА ДОБИВКА И СПРЕЧУВАЊЕ НА ДВОЈНОТО ОСЛОБОДУВАЊЕ ИЛИ ДВОЈНОТО ОДАНОЧУВАЊЕ

Член 1

Во Правилникот за начинот на пресметување и уплатување на данокот на добивка и спречување на двојното ослободување или двојното оданочување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 92/01, 51/02, 54/03, 56/03, 101/06, 58/07 и 21/08), образецот „ДБ-ВП“ се заменува со нов образец „ДБ-ВП“ кој е даден во прилог и е составен дел на овој правилник.

Член 2

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.20-6383/2
18 февруари 2009 година
Скопје

Министер за финансии,
д-р Трајко Славески, с.р.

ДБ-ВП

Република Македонија
Бюро за приходи и даноци
Училишна 38, 55000 Скопје

ДАНОЧЕН БИЛАНС НА ВКУПЕН ПРИХОД

Годишен данок на вкупен приход

Даночен број

Датум на прием

Даночен период

Скратен назив и адреса на вистинско седиште за контакт

Рок на поднесување

РДО-ВП број

☐ Друштво за вработување на инвалидизирани лица

УТВРДУВАЊЕ НА ГОДИШНИОТ ДАНОК НА ВКУПЕН ПРИХОД

А. Утврдување на годишен данок на вкупен приход

Реден број (1)	Елементи (2)	АОП (3)	Износ во денари (4)
I. Вкупен приход утврден во Билансот на Успех (збир од реден број 1+2+3)		01	
1. Приходи од основна дејност		02	
2. Приходи од други активности		03	
3. Вонредни приходи		04	
II. Пропишана стапка (стапка од член 38-г на ЗДД)		05	
III. Годишен данок на вкупен приход (I. x II./100)		06	
IV. Износ на платени аконтации на данокот на добивка		07	

Б. Податоци за трговското друштво - подносител на Даночниот биланс на вкупен приход

Изјавувам под полна материјална и кривична одговорност дека податоците се точни и вистинити

Потписник

име и презиме (со печатни букви)

Потпис и печат

Својство

директор/управител/овластено лице

Датум на поднесување

ДБ-ВП**ОПШТИ НАПОМЕНИ**

Трговските друштва од член 38-б од Законот за данок на добивка (ЗДД), плаќаат годишен данок на вкупен приход во согласност со одредбите од Главата VII-а. Поедноставен Даночен режим за трговските друштва наместо да плаќаат данок на добивка. Трговските друштва кои што ги задоволуваат условите пропишани од ЗДД:

- 1) да извршуваат стопанска дејност, освен банкарска, финансиска, осигурителна и дејност од областа на игрите на среќа и забавните игри и
- 2) да оствариле вкупен приход во последните три години од било кој извор не повеќе од 3.000.000 денари на годишно ниво, задолжително се регистрираат како трговци кои што пресметуваат и плаќаат годишен данок на вкупен приход со поднесување на образецот РДО-ВП.

По истекот на периодот во кој даночниот обврзник го исполнил бараниот услов (третата година од еднократниот период), се врши регистрација на даночниот обврзник-трговец и утврдување на годишниот данок на вкупен приход. Утврдувањето на Годишниот данок на вкупен приход, се врши на образецот ДБ-ВП што се доставува до Регионалната дирекција на УЈП според седиштето на даночниот обврзник, најдоцна до 28/29 февруари во годината што следи по годината за која данокот се утврдува. Органот за јавни приходи издава Решение во кое го утврдува износот на данокот, најдоцна до 30 јуни во годината што следи по годината за која што данокот на вкупен приход се утврдува.

Даночниот обврзник е должен да го плати утврдениот износ, во рок од 30 дена од приемот на решението. Платените аконтации на данокот на добивка утврдени за соодветната година, се одбитна ставка на утврдениот износ на годишен данок на вкупен приход. Доколку трговецот кој е регистриран за плаќање на годишен данок на вкупен приход, во годината за која го пресметува годишниот данок на вкупен приход оствари поголем износ на вкупен приход над 3.300.000 денари (заедно со дозволеното отстапување од 10%), должен е да поднесе образец РДО-ВП заради бришење од регистарот на трговци кои плаќаат годишен данок на вкупен приход. Истовремено со поднесувањето на образецот РДО-ВП, трговецот составува и доставува образец ДБ (Даночен биланс), заради утврдување и плаќање на данокот на добивка. Образецот ДБ се доставува во рокот утврден со член 39-а на ЗДД.

УПАТСТВО ЗА ПОПОЛНУВАЊЕ

Се пополнуваат читливо и целосно само белите полиња на образецот "ДБ-ВП". Износите се искажуваат во цели броеви без дени. Во образецот задолжително се внесуваат податоци за: единствен даночен број, скратен назив и адреса на вистинско седиште за контакт и даночен период за кој што се поднесува образецот.

Во образецот задолжително се поднесува бројот на последната пријава за регистрација за годишен данок на вкупен приход. Полето се пополнува со "X" доколку образецот го поднесува друштво за вработување на инвалидизирани лица.

А. Утврдување на годишен данок на вкупен приход

I. Претставува збир (ред.бр. 1+2+3)	01
Истиот треба да одговара на збирот на АОП 260+270+272 од Билансот на успех	
1. Се искажува податок од АОП 260 од Билансот на успех	02
Истиот се добива како збир од износите искажани во групата на сметките 75 - Приходи од продажба и 77 - Останати деловни приходи.	
2. Се искажува податок од АОП 270 од Билансот на успех	03
Истиот се добива како збир од износите искажани во групата на сметки 76 - Приходи од учество на вложувања и приходи од останати вложувања.	
3. Се искажува податок од АОП 272 од Билансот на успех	04
Истиот се добива како збир од износите искажани во групата на сметки 78 - Вонредни (невообичаени) приходи.	
II. Се искажува процент од член 38-г на Законот за данок на добивка	05
III. Се добива кога износот искажан на ред.бр. I ќе се помножи со износот на ред.бр. II и ќе се подели со 100	06
IV. Се искажува износот на повеќе платениот данок на добивка кој се смета за аконтација (член 41, став 4 од ЗДД)	07

Б. Податоци за трговското друштво - подносител на Даночниот биланс на вкупен приход

Задолжително наведете го името, презимето и својството на потписникот, датумот на поднесување, потпишете ја пресметката и ставете печат.

Подетални информации во врска со начинот на пресметката можете да добиете во Регионалните дирекции на УЈП и на веб страницата на Управата за јавни приходи www.ujp.gov.mk

508.

Врз основа на член 38-д од Законот за данокот на добивка ("Службен весник на Република Македонија" бр.80/93, 33/95, 43/95, 71/96, 5/97, 28/98, 11/01, 2/02, 44/02, 51/03, 120/05, 139/06, 160/07 и 159/08), министерот за финансии донесе

П РА В И Л Н И К
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ФОРМАТ И СОДРЖИНАТА НА ОБРАЗЕЦОТ РДО-ВП

Член 1

Во Правилникот за формата и содржината на образецот РДО-ВП („Службен весник на Република Македонија“ бр. 21/08), образецот „РДО-ВП“ се заменува со нов образец „РДО-ВП“ кој е даден во прилог и е составен дел на овој правилник.

Член 2

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.20-6384/2
18 февруари 2009 година
Скопје

Министер за финансии,
д-р Трајко Славески, с.р.

РДО-ВП															
Министерство за финансии Бюро за регистрација на Трговско Друштво за Примена	Датум и број на прием пополнува УЈП														
ПРИЈАВА ЗА РЕГИСТРАЦИЈА НА ТРГОВСКО ДРУШТВО ЗА ПРИМЕНА НА ГОДИШЕН ДАНОК НА ВКУПЕН ПРИХОД															
1.1. Класификација на пријавата	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 33%;">☐ Прва регистрација</td> <td style="width: 33%;">☐ Промена на регистрација</td> <td style="width: 33%;">☐ Дерегистрација</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>☐ Прва</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>☐ Втора</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>☐ Трета</td> </tr> </table>			☐ Прва регистрација	☐ Промена на регистрација	☐ Дерегистрација			☐ Прва			☐ Втора			☐ Трета
☐ Прва регистрација	☐ Промена на регистрација	☐ Дерегистрација													
		☐ Прва													
		☐ Втора													
		☐ Трета													
1.2. Цел на поднесување на пријавата	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td>☐ Регистрирање за годишен данок на вкупен приход</td> </tr> <tr> <td>☐ Бришење на трговското друштво за годишен данок на вкупен приход</td> </tr> </table>			☐ Регистрирање за годишен данок на вкупен приход	☐ Бришење на трговското друштво за годишен данок на вкупен приход										
☐ Регистрирање за годишен данок на вкупен приход															
☐ Бришење на трговското друштво за годишен данок на вкупен приход															
ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА ПОДАВАЧИОТ ОБЗЕЧНИК															
2.1. ЕДБ															
2.2. Полн назив															
2.3. Скратен назив															
2.4. Адреса и седиште <table style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 33%;">град</td> <td style="width: 33%;">општина / населено место</td> <td style="width: 33%;"></td> </tr> <tr> <td>улица</td> <td></td> <td>број</td> </tr> <tr> <td>телефон</td> <td></td> <td>телефакс</td> </tr> </table>				град	општина / населено место		улица		број	телефон		телефакс			
град	општина / населено место														
улица		број													
телефон		телефакс													
2.5. Адреса и седиште за контакт <table style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 33%;">град</td> <td style="width: 33%;">општина / населено место</td> <td style="width: 33%;"></td> </tr> <tr> <td>улица</td> <td></td> <td>број</td> </tr> <tr> <td>телефон</td> <td></td> <td>телефакс</td> </tr> </table>				град	општина / населено место		улица		број	телефон		телефакс			
град	општина / населено место														
улица		број													
телефон		телефакс													
2.6. Податоци за овластено лице <table style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> ЕМБГ Име и презиме управител </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> застапник </td> </tr> <tr> <td>град</td> <td>општина / населено место</td> </tr> <tr> <td>улица</td> <td>број</td> </tr> <tr> <td>телефон</td> <td>телефакс</td> </tr> </table>				ЕМБГ Име и презиме управител	застапник	град	општина / населено место	улица	број	телефон	телефакс				
ЕМБГ Име и презиме управител	застапник														
град	општина / населено место														
улица	број														
телефон	телефакс														
2.7. Сметководство <table style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> * податоци за физичко лице име и презиме адреса ЕМБГ ЕДБ </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> * податоци за правно лице назив адреса </td> </tr> </table>				* податоци за физичко лице име и презиме адреса ЕМБГ ЕДБ	* податоци за правно лице назив адреса										
* податоци за физичко лице име и презиме адреса ЕМБГ ЕДБ	* податоци за правно лице назив адреса														

РДО-ВП

2.8. Основање

Број на упис

Датум на упис

Д. Д. М. М. Г. Г. Г. Г.

2.9. Дејност

Број од НАЦЕ

Назив на дејност

2.10. Правна форма од ЗТД

☐ ДООЕЛ☐ Јавно трговско друштво☐ ДОО☐ Командитно друштво☐ Акционерско друштво☐ Командитно друштво со акции

ОСНОВ ЗА РЕГИСТРАЦИЈА

2.11. Остварен вкупен приход во последните три последователни години

ден., за ____ година, во првата година

ден., за ____ година, во втората година и

ден., за ____ година, во третата година

2.12. Година на регистрација на правното лице за пресметување и плаќање на годишен данок на вкупен приход

____ година се смета за прва година на регистрација, од која започнува да се пресметува и плаќа годишен данок на вкупен приход

2.13. Податоци за предходни регистрации и дерегистрации на даночниот обврзник за пресметување и плаќање на годишен данок на вкупен приход

Податоци за годината на регистрација:

____ година како прва година на прва регистрација

____ година како прва година на втора регистрација

____ година како прва година на трета регистрација

Податоци за годините на бришење:

____ година како прва година на бришење

____ година како прва година на второ бришење

____ година како прва година на трето бришење

Потврдувам дека податоците во оваа пријава се точни и целосни

Датум на поднесување

Потпис на полномошникот

Пополнува УЈП

Датум на обработка

Потпис на обработувачот

Забелешка

РДО-ВП**УПАСТВО ЗА ПОПОЛНУВАЊЕ**

- 1.1. Се означува со “X” соодветното поле.
Се означува полето за промена доколку има промена во поднесените податоци.
Се означува полето за прва, втора или трета deregистрација.
- 1.2. Се означува со “X” соодветното поле, во зависност од тоа дали се работи за пристапување или за исклучување (бришење) од посебниот даночен режим на оданочување на годишен вкупен приход на трговското друштво.
- 2.1. Се внесува доделениот ЕДБ на трговското друштво.
- 2.2. Се внесува полн назив на трговското друштво според податоците на ЦР.
- 2.3. Се внесува скратен назив на трговското друштво кој што вообичаено се употребува во секојдневната комуникација.
- 2.4. Се внесуваат последните адресни податоци пријавени во ЦР.
- 2.5. Се внесува вистинското седиште за контакт. Доколку истото се разликува од седиштето наведено во регистрацијата, неопходно е да направите измена во регистарскиот орган.
- 2.6. Се внесуваат податоци за овластеното лице (управител / овластен застапник).
- 2.7. Податоците од сметководството се даваат за физичкото или правното лице со кое имате склучено договор за вршење на сметководствени и слични услуги на утврдување на данокот.
- 2.8. Се внесуваат податоци од Регистарот.
- 2.9. Се внесуваат вкупните шифри (сектор, оддел, група, класа и подкласа) од НАЦЕ, како и описен назив на дејноста.
- 2.10. Се внесува со “X” соодветното поле според правната форма на трговецот.
- 2.11. Се внесуваат податоци за вкупно остварениот приход од сите извори во еднократниот период од три последователни години според податоците искажани во Билансот на успех кон Годишните сметки составени за соодветните години.
- 2.12. Се внесува последната година од еднократниот период од три последователни години, во кои трговското друштво не остварил поголем приход од сите извори поголем од 3.000.000 денари.
Оваа година се смета за прва година на регистрација на трговското друштво за годишен данок на вкупен приход.
- 2.13. Се внесуваат податоци за годините на предходните регистрации и бришења на трговското друштво за годишен данок на вкупен приход во однос на посебниот даночен режим на оданочување.

Се внесува годината и се означува со “X” соодветното поле во зависност од тоа дали се работи за прво регистрирање за ваквиот вид на оданочување или за прва година по истекот на периодот на бришење.

Податоци за подносителот на пријавата

Наведете го датумот на поднесување и задолжително потпишете ја пријавата.

Подетална информација во врска со постапката на регистрација и начинот на пополнување на пријавата можете да добиете во Регионалните дирекции на УЈП и на веб страницата на Управата за јавни приходи www.ujp.gov.mk

**МИНИСТЕРСТВО
ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ШУМАРСТВО
И ВОДОСТОПАНСТВО**

509.

Врз основа на член 57 став 1 алинеја 2 од Законот за ветеринарното здравство („Службен весник на Република Македонија” бр. 113/2007), министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, донесува

**НАРЕДБА
ЗА ПРЕЗЕМАЊЕ НА МЕРКИ ЗА ВЕТЕРИНАРНО
ЈАВНО ЗДРАВСТВО ЗА ИЗВРШУВАЊЕ НА ВЕТЕ-
РИНАРНИТЕ МЕРКИ И КОНТРОЛИ ЗА ЗАШТИТА
НА ЈАВНО ЗДРАВСТВО ОД КОНТАМИНЕНТИ ИЛИ
РЕЗИДУИ КОИ СЕ ПРЕНЕСУВААТ ОД ЖИВОТНИТЕ
ИЛИ ПРОИЗВОДИТЕ ОД ЖИВОТИНСКО ПОТЕКЛО
ВО 2009 ГОДИНА**

Член 1

Со оваа наредба се определуваат мерките за ветеринарно јавно здравство што се предмет на извршување на ветеринарните мерки и контроли за заштита на јавно здравство од контаминенти или резидуи кои се пренесуваат од животните или производите од животинско потекло во 2009 година.

Член 2

**Надзор и мониторинг на резидуи и недозволен
супстанции**

(1) Мониторингот над одгледувањето на животните и примарното производство на храна од животинско потекло се врши заради откривање на присуство на резидуи и недозволен супстанции кај живи животни, нивните производи и сировини, и добиточната храна, за цел заштита на здравјето на луѓето и обезбедување на услови за несметан промет со производи од животинско потекло.

(2) Надзорот и мониторингот се спроведува на: фарми, кланици, млекари, објекти за одгледување и преработка на риби, мед, објекти за собирање и сортирање на јајца, и други оператори со храна од животинско потекло.

(3) Надзорот и мониторингот на резидуи и недозволен супстанции се спроведува согласно Правилникот за начинот на вршење на ветеринарно санитарен преглед и контрола и начинот на водење на евиденција за резидуи и определени супстанции во сировини, живи животни и производи од животинско потекло.

(4) Трошоците за земањето мостри и лабораторијските претраги се обезбедуваат согласно Програмата за користење на средствата за ветеринарно јавно здравство во 2009 година.

(5) Освен надзорот и мониторингот на резидуи и недозволен супстанции од став (3) на овој член, операторите со храна треба да обезбедат дека контролата на резидуи се спроведува и на основа на сопствена анализа на ризик, специфичен за одредени вид/категија објект, потеклото на сировината, и производниот процес.

(6) Трошоците за испитувањата од став (5) на овој член се на терет на операторот со храна.

Член 3

Мониторинг на зоонози и предизвикувачи на зоонози

(1) Мониторингот на зоонози и предизвикувачи на зоонози се врши заради идентификување и карактеризирање на опасностите, процена на изложеноста и утврдување на ризикот поврзан со зоонози и предизвикувачи на зоонози, за цел заштита на здравјето на луѓето и обезбедување на услови за несметан промет со производи од животинско потекло.

(2) Мониторингот се врши во сите фази на ланецот на производство на храна, а особено на ниво на примарно производство, вклучително и производство на добиточна храна.

(3) Трошоците за земањето мостри и лабораторијските претраги се обезбедуваат согласно Програмата за користење на средствата за ветеринарно јавно здравство во 2009 година.

(4) Освен надзорот и мониторингот на зоонози и причинители на зоонози кои се спроведуваат согласно оваа наредба, операторите со храна треба да обезбедат дека контролата на зоонзите и причинители на зоонози се спроведува и на основа на сопствена анализа на ризик, специфичен за одредени вид/категија објект, потеклото на сировината, и производниот процес.

(5) Трошоците од став (4) на овој член се на товар на операторот со храна.

(6) Во фабриките за добиточна храна треба да се земаат и доставуваат на бактериолошка анализа во овластена лабораторија мостри на сите сировини од животинско потекло кои се користат за производството на добиточна храна, пред приготвувањето на добиточната храна, а еднаш месечно и репрезентативна мостра од сите готови крмни смеси.

(7) Заради утврдување на сите салмонели од значење за ветеринарното јавно здравство, во резултатите на наодите, потребно е освен серотиповите пропишани со оваа наредба, да се наведат и сите останатите серотипови утврдени со лабораториско испитување.

Член 4

**Мониторинг на хигиенската исправност и квалитет
на храната од животинско потекло**

(1) Мониторингот на хигиенската исправност и квалитет на храната од животинско потекло се врши заради утврдување на степенот на исполнување на барањата за хигиенска исправност и квалитет на храната од животинско потекло.

(2) Мониторингот се врши во сите фази на ланецот на производство и промет на храната.

(3) Трошоците за земањето мостри и лабораторијските претраги се обезбедуваат согласно Програмата за користење на средствата за ветеринарно јавно здравство во 2009 година.

Член 5

**Мониторинг на безбедност, хигиенска исправност и
квалитет на добиточната храна и други производи
за исхрана на животните**

(1) Мониторингот на безбедност, хигиенска исправност и квалитет на добиточната храна и други производи за исхрана на животните се врши заради утврдување на степенот на исполнување на барањата за безбедност, хигиенска исправност и квалитет на добиточната храна и другите производи за исхрана на животните.

(2) Мониторингот се врши во сите фази на ланецот на производство и промет на добиточната храна.

(3) Трошоците за земањето мостри и лабораторијските претраги се обезбедуваат согласно Програмата за користење на средствата за ветеринарно јавно здравство во 2009 година.

Член 6

Контрола на здравјето на вимето на молзните грла

(1) Сите оператори со храна кои ставаат во промет сирово млеко за исхрана на луѓето, треба да ги испитат молзните грла со маститис тест на пореметување на секреција на виме најмалку два пати годишно.

(2) Испитување на молзните грла со мастит тест за утврдување на пореметување на секрецијата на вимето,

треба да се изведе и во случај на утврдување на несообразност со пропишаните критериуми за сирово млеко со Правилникот за посебните барања за безбедност и хигиена и начинот и постапката на вршење на службените контроли на млекото и млечните производи.

(3) Доколку се утврди пореметување на секрецијата на вимето, млекото треба да биде микробиолошки испитувано. По утврден позитивен микробиолошки наод, во текот на спроведување на терапијата и до истекот на пропишаниот период на каренца, млекото не може да се става во промет. По истекот на рокот на каренца, потребно е повторно да се изведе контрола на успешноста на терапијата со маститис тест, а во случај на позитивна реакција потребно е да се повтори микробиолошката претрага.

(4) Трошоците за испитувањето на здравјето на вимето се на товар на сопственикот на животните.

Член 7

Контрола на операторите со храна кои произведуваат млеко

(1) Управата за ветеринарство два пати годишно во секое одгледувалиште за производство на млеко зема мостри на млеко за утврдување на исполнување на условите за производство на сирово млеко согласно Правилникот за посебните барања за безбедност и хигиена и начинот и постапката на вршење на службените контроли на млекото и млечните производи и тоа за:

- вкупниот број на микроорганизми;
- бројот на соматски клетки;
- хемиски состав и
- присуството на антибиотици, резидуи и недозво-лени супстанции.

(2) Трошоците за лабораториските испитувања се на товар на сопственикот на животните.

Член 8

Микробиолошки критериуми

(1) Операторите со храна од животинско потекло треба да воспостават соодветни програми за испитувања во однос на усогласеност со микробиолошките критериуми од Правилникот за посебните барања за безбедност на храната по однос на микробиолошките критериуми, во испитувања според вредности за определените критериуми преку земање на мостри, спроведување на анализи и имплементирање на корективни активности.

(2) Кога резултатите од извршените тестирања се незадоволителни, операторите со храна преземаат мерки согласно Правилникот за посебните барања за безбедност на храната по однос на микробиолошките критериуми, заедно со други корективни активности неопходни за заштита за здравјето на потрошувачите.

(3) Управата за ветеринарство преку официјалните ветеринари зема мостри за утврдување на исполнување на условите на микробиолошките критериуми и верификување на критериумите за безбедност на храната и критериумите за хигиената на процесот.

Член 9

Контрола на штетници

(1) Заради заштита на здравјето на луѓето, заштита на животната средина и здравствена заштита на животните, сите оператори со храна од животинско потекло треба да воспостават соодветни програми за контрола на штетници, согласно технолошките карактеристики на операторот. Дератизацијата треба да се спроведе од операторот односно правните лица кои се одобрени за таа намена.

Член 10

Влегување во сила

Оваа наредба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 11-154/2
29 јануари 2009 година
Скопје

Министер,
Ацо Спасеноски, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО

510.

Врз основа на член 51 став 2 и член 103 од Законот за лековите и медицинските помагала („Службен весник на Република Македонија“ бр. 106/2007), министерот за здравство, донесе

П Р А В И Л Н И К ЗА НАЧИНОТ И ПОСТАПКАТА ЗА АНАЛИТИЧКОТО ИСПИТУВАЊЕ И НАЧИНОТ НА КОНТРОЛА НА КВАЛИТЕТОТ НА ЛЕКОВИТЕ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се пропишува начинот и постапката за аналитичкото испитување, начинот на контрола на квалитетот на лековите, начинот на признавање на анализите на сериите на лекот, методот на земање на примерок, како и начинот на водење на евиденција.

Член 2

Одделни изрази употребени во овој правилник го имаат следното значење:

Аналитичко испитување на лек е фармацевтско-хемиско, биолошко и микробиолошко испитување на квалитетот на лекот според одобрената спецификација за квалитет на лекот и податоците содржани во документацијата за добивање на одобрение за ставање на лек во промет, а во согласност со начелата и насоките на Добрата контролна лабораториска пракса;

Квалитет на лек е својство, кое се утврдува со квалитативно испитување на сите супстанции кои влегуваат во состав на лекот, квантитативно испитување на сите активни супстанции, како и на сите други испитувања потребни за обезбедување на квалитетот на лекот во согласност со барањата на одобрената спецификација за квалитет на лекот и барањата на одобрението за ставање на лекот во промет;

Организација за спроведување на аналитичко испитување на лекот, опфаќа организациони активности во врска со начинот на обезбедување на примероци за испитување, стандардни супстанции (референтни/работни стандарди) и на потребна документација, водење на евиденција за спроведеното испитување и известување за резултатите/наодот од аналитичкото испитување на лекот;

Посебни испитувања се испитувања, кои имаат за цел утврдување на присуство на неочекувани онечистувања кои не се наведени во документацијата за добивање на одобрение за ставање на лек во промет;

Спецификација за квалитет е документ што ги содржи сите пропишани параметри за контрола на квалитет на лекот со дозволени граници на отстапување (спецификациски граници) за пропишаниот параметар и има наведени аналитички постапки со кои се врши испитувањето односно референци за нив;

Спецификациски граници се нумерички граници, подрачја или други критериуми за пропишаните параметри на кои лекот треба да одговара за да биде прифатлив за предвидената употреба. Спецификациски граници што важат до истекот на рокот на употреба на лекот, значат барања на кои лекот мора да одговара до истекот на рокот на употреба;

Спецификација за квалитет на лекот пред пуштање на секоја серија на лекот во промет е документ што ги содржи сите испитувања, кои ги врши производителот на секоја серија на лекот, пред истата да биде ставена во промет (рутински испитувања). Испитувања кои не се спроведуваат рутински се испитувања кои производителот на лекот ги спроведува со однапред предвидена честота на секоја n-та серија на лекот, пред истата да биде пуштена во промет;

Спецификација за квалитет во рокот на употреба на лекот е документ што ги содржи испитувањата пропишани од производителот и барања на кои лекот треба секогаш да одговара до истекот на рокот на употреба;

Контрола на квалитет на лекот е постапка која ја вршат акредитирани лаборатории за испитување и контрола на лекови овластени од министерот за здравство, а со цел да се утврди квалитетот на лекот преку аналитичко испитување, проценка на резултатот/наодот од аналитичкото испитување и проценка на податоците на пакувањето, упатството за употреба на лекот и на други документи.

II. НАЧИН И ПОСТАПКА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА АНАЛИТИЧКО ИСПИТУВАЊЕ

Член 3

Аналитичкото испитување на лекот во промет се врши во согласност со начелата на Добрата контролна лабораториска пракса, според важечките аналитички методи за испитување содржани во документацијата на производителот за добивање на одобрение за ставање на лек во промет или други валидирани аналитички методи, како и во согласност со Европската фармакопеја, Националниот додаток и други признаени фармакопеи.

Аналитичкото испитување вклучува и проценка на податоците на надворешното и контактното пакување, помагалата за употреба на лекот и на упатството за употреба.

Член 4

Лекот одговара за употреба по однос на испитуваните параметри, ако резултатите од спроведеното аналитичкото испитување се наоѓаат во дозволените граници дадени во спецификацијата за квалитет, која важи до истекот на рокот на употреба на лекот.

Ако податоците на надворешното и контактното пакување и/или во приложеното упатство за употреба не се во согласност со член 83 и 84 од Законот, Агенцијата за лекови го известува подносителот на барањето дека серијата на лекот не може да се пушти во промет.

Подносителот на барањето може да достави поправено означување, односно да достави поправено упатство за употреба и да го повтори барањето за контрола на квалитет на истата серија на лекот.

1. Редовна контрола на квалитет на лек

Член 5

Аналитичко испитување на лекот со цел редовна контрола на квалитетот на лекот во промет, согласно член 100 став 1 точка 1 од Законот за лековите и медицинските помагала (во натамошниот текст: Законот), ги опфаќа испитувањата дадени во спецификацијата за квалитет во рокот на употреба на лекот, што се опишани во документацијата за лекот, утврдена во член 3 од овој правилник. Дополнително може да се вршат и рутински испитувања дадени во спецификацијата за квалитет при ставање на лекот во промет, како и испитувања што не се рутински или посебни испитувања, односно рутински и посебни испитувања, ако за тоа постојат стручно основани причини.

Член 6

Редовната контрола на квалитет на лек што е ставен во промет во Република Македонија ги опфаќа најмалку следните испитувања:

- квалитативно и квантитативно испитување на активната/ните супстанции/и и квалитативно испитување на ексципиентите, предвидено во спецификацијата за квалитет на лекот со методи за испитување за кои овластената лабораторија е акредитирана;
- уште најмалку еден критичен параметар во зависнот од фармацевтската дозирана форма и декларираната активна супстанција, според стручна проценка на овластената лабораторија за контрола на квалитет;
- проценка на надворешното и контактното пакување и на упатството за употреба.

Член 7

Редовната контрола на квалитет на секој лек што се става во промет во Република Македонија значи соодветен степен на контрола на квалитетот на лекот ставен во прометот, најмалку еднаш на секои пет години.

Лековите кои добиле одобрение за ставање во промет според централизирана постапка не се предмет на редовна контрола.

Кај лековите, кај кои овластената лабораторија утврдила резултати кои отстапуваат од дозволените граници дадени во спецификацијата за квалитет, се спроведува повторна контрола на квалитетот, во период од една година.

Почести контроли во наведениот петгодишен период од страна на фармацевтскиот инспектор може да се прават ако има:

- стручно основани мислења за лековите што претставуваат висок степен на ризик за корисниците/пациентите;
- голема потрошувачка на лекот на пазарот (производство на поголеми серии и голем број на произведени серии);
- промени во документацијата, доставена во постапката за добивање на одобрение за ставање на лекот во промет.

Член 8

Резултатот/наодот од аналитичко испитување и контролата на квалитетот на лекот се доставува до Агенцијата и носителот на одобрението за ставање на лекот во промет во Република Македонија.

2. Вонредна контрола на квалитетот на лекот

Член 9

Вонредната контрола на квалитет на лек, согласно член 100 став 1 точка 4 од Законот, подразбира контрола на квалитет на лекот на барање на Агенцијата во текот на постапката за добивање на одобрение за ставање на лекот во промет или по добивање на одобрението на барање на фармацевтскиот инспектор, во случај на утврдени неправилности кај инспектор во промет и тоа во начинот на чување на лекот или при утврдени промени на квалитетот на лекот во промет или при постоење на основано сомневање за такви неправилности односно промени.

Вонредната контрола опфаќа и контрола на квалитет на лек што се наоѓа во промет спротивно на одредбите од законот, лекови што не ги исполнуваат минимум стандардите за квалитет на лековите и на фалсификати на лекови во промет.

Член 10

Аналитичкото испитување на лекот со цел вонредна контрола на квалитет на лекот во промет, ги опфаќа испитувањата дадени во спецификацијата за квалитет во рокот на употреба на лекот, што се опишани во до-

кументацијата за лекот, утврдена во член 3 од овој правилник. Дополнително може да се вршат и рутински испитувања дадени во спецификацијата за квалитет при ставање на лекот во промет, како и испитувања што не се рутински или посебни испитувања, односно рутински и посебни испитувања, ако за тоа постојат стручно основани причини.

Член 11

Изборот на параметрите за аналитичко испитување со цел на вонредна контрола на лекот во промет, се утврдува од страна на фармацевтскиот инспектор во соработка со овластената лабораторија за контрола на квалитет, со користење на аналитички постапки одобрени при ставање на лекот во промет, како и други аналитички постапки, ако за тоа постојат стручно основани причини.

3. Специфична контрола на квалитетот

Член 12

Специфичната контрола на квалитет подразбира контрола на секоја серија на специфични категории на лекови, што се со или без одобрение за ставање во промет во Република Македонија (имунолошки лекови, лекови добиени од човечка крв или плазма, радиофармацевтски препарати и други), согласно член 100 став 1 точка 5 од Законот.

Специфичната контрола на квалитет на лекот од став 1 на овој член опфаќа стручно-административна проценка на документацијата и/или на резултатот/наодот од аналитичкото испитување на лекот (сертификат за анализа).

Ако за соодветната серија на лекот веќе е извршена контрола на квалитет во држава членка на Европската унија (ЕУ), држава потписничка на спогодбата за Европски економски простор (ЕЕП) или во држава потписничка на договор за меѓусебно признавање (како на пр. Швајцарија), се смета како да е извршена специфичната контрола на квалитетот на лекот во Република Македонија по истекот на седум работни дена од датумот на прием на комплетното барање за специфична контрола на квалитет и документацијата наведена во член 14 од овој правилник.

Член 13

Аналитичкото испитување на лекот со цел специфична контрола на квалитет на лекот, опфаќа испитувања пропишани во спецификацијата за квалитет при ставање на лекот во промет, во согласност со насоките на Европската унија за ставање во промет на соодветниот лек.

Дополнително може да се вршат испитувања кои не се рутински или посебни испитувања, односно и рутински и посебни испитувања, ако за тоа постојат стручно основани причини.

Аналитичкото испитување со цел специфична контрола на квалитет на лекот вклучува и проценка на надворешното и контактното пакување, помагалата за употреба на лекот и на упатството за употреба на лекот.

Член 14

Ако контролата на квалитет на соодветната серија на специфичниот/ризициот лек е извршена во согласност со насоките на Европската унија во држава согласно член 12 став 3 од овој правилник, истата се смета како да е извршена во Република Македонија врз основа на следните документи и податоци:

- сертификат за пуштање на серија на лекот во промет во согласност со насоките на Европската унија (OCABR сертификат), кој го издава надлежен орган на територијата на Европската унија, ЕЕП или држава-

потписничка на договор за меѓусебно признавање (на пр. Швајцарија) (www.edqm.eu, Official Control Authority Batch Release (OCABR) for Human Use);

- дека лекот е ставен во промет на територијата на Република Македонија (образец достапен на веб страницата www.edqm.eu, MIF-Marketing Information Form, додаток 4 кон EC Administrative Procedure For Official Control Authority Batch Release) и

- копија на надворешното и контактното пакување.

Кога, поради препакување на лекот, различни постсерии или различни имиња на лекот, податоците од резултатот/наодот од испитувањето и податоците на пакувањето на лекот не се совпаѓаат, треба да се достави образложение за настанатата неусогласеност, потпишано од страна на одговорното лице.

Член 15

Во случај кога за соодветната серија е извршена специфична контрола на квалитетот во Европската унија од страна на национален надлежен орган, но не е издаден OCABR сертификат за ставање во промет, подносителот на барањето треба да ги поднесе и следните документи и податоци:

- сертификат за пуштање на серија на лекот во промет од националниот надлежен орган, во државата на производителот;

- протокол за производство и испитување на лекот од страна на производителот, кој мора да ги содржи сите податоци во согласност со барањата од насоките на Европската унија (www.edqm.eu, OMCL Batch Release Guidelines, Official Control Authority Batch Release (OCABR) for Human Use);

- дека лекот е ставен во промет на територија на Република Македонија (образец достапен на веб страницата www.edqm.eu, MIF-Marketing Information Form, додаток 4 кон EC Administrative Procedure For Official Control Authority Batch Release) и

- копија на надворешното и контактното пакување.

Кога, поради препакување на лекот, различни постсерии или различни имиња на лекот, податоците од резултатот/наодот од аналитичкото испитување и податоците на пакувањето на лекот не се совпаѓаат, треба да се достави образложение за настанатата неусогласеност, потпишано од страна на одговорното лице.

Врз основа на поднесената документација, од страна на Агенцијата за лекови во соработка со овластената лабораторија за контрола на квалитет, најдоцна до 30 дена од датумот на прием на комплетната документација, се издава известување со стручно-административната проценка за квалитетот на доставената серија на лекот од специфична категорија.

Член 16

Ако националниот надлежен орган, што го издал сертификатот за пуштање на серијата на лекот од специфична категорија во промет, не е од држава согласно член 12 став 3 од овој правилник или ако аналитичкото испитување е потребно поради заштита на јавното здравје или ако се уште не била извршена независна контрола на квалитетот за пуштање на серијата во промет од друг надлежен орган, или ако Агенцијата за лекови нема овластена лабораторија за специфична контрола на лекови во Република Македонија, подносителот доставува доволна количина на примероци и стандардни супстанции за аналитичко испитување до овластена лабораторија за контрола на квалитет во држава членка на Европската унија. Со сертификатот за пуштање на серијата на лекот од специфична категорија во промет се постапува согласно член 14 односно 15 од овој правилник.

Член 17

Ако се работи за производ добиен од човечка крв или плазма, на кој се однесуваат одредбите од членовите 14 и 15 од овој правилник, од доставената документација треба да е видно дека крвта или плазмата, како влезна суровина од која бил произведен лекот, била испитана на присуство на причинители на заразни болести, и дека е потврдено нивно отсуство, од страна на овластена контролна лабораторија во држава согласно член 12 став 3 од овој правилник.

Член 18

Ако при ставањето на лекот во промет во Република Македонија е извршено и аналитичко испитување на одделни параметри од страна на овластената лабораторија се издава резултат/наод за испитаните параметри од спроведената контрола на квалитет на лекот од специфична категорија.

Резултатите од аналитичкото испитување треба да бидат во границите пропишани во спецификацијата за квалитет, односно во согласност со критериумите наведени во насоките на Европската унија за ставање во промет.

Член 19

Целокупната документација потребна за специфична контрола на квалитет треба да биде доставена во оригинал, односно заверени копии или копии на документи со изјава на одговорното лице за веродостојноста на податоците.

4. Контрола на квалитет на прва серија на лек по добивање на одобрение за ставање на лекот во промет**Член 20**

Прва серија на лек, согласно член 100 став 1 точка 2 од Законот, е прва произведена серија на лекот по добивање на одобрението за ставање на лекот во промет во Република Македонија.

Аналитичкото испитување на лекот со цел контрола на квалитет на првата серија по добивање на одобрението за ставање на лекот во промет, се врши на предлог на Агенцијата врз основа на барање поднесено од страна на носителот на одобрението за ставање на лекот во промет. Лековите, кои добиле одобрение за ставање во промет според централизирана постапка, не се предмет на контрола на квалитет на првата серија.

Аналитичкото испитување на првата серија на лекот, ги опфаќа испитувањата дадени во спецификацијата за квалитет во рокот на употреба, што се опишани во документацијата за лекот, утврдена со член 3 од овој правилник. Дополнително може да се вршат и рутински испитувања дадени во спецификацијата за квалитет при ставање на лекот во промет, како и испитувања што не се рутински или посебни испитувања, односно рутински и посебни испитувања, ако за тоа постојат стручно основани причини.

Покрај аналитичкото испитување, контролата на квалитет на првата серија на лекот пред пуштање во промет опфаќа и пренос на аналитичките методи за контрола на квалитет во овластената лабораторија.

Член 21

Контролата на квалитет на првата серија на лекот по добивање на одобрение за ставање на лекот во промет, ги опфаќа најмалку следните параметри:

- квалитативно и квантитативно испитување на активната/ните супстанција/и и квалитативно испитување на ексципиентите, предвидено во спецификацијата за квалитет на лекот со методи за испитување за кои овластената лабораторија е акредитирана;

- проценка на надворешното и контактното пакување и на упатството за употреба;
- проценка на сертификатот за анализа од производителот;
- други испитувања потребни за потврдување на квалитетот на лекот, во согласност со барањата од одобрената спецификација, за кои овластената лабораторија е акредитирана.

Член 22

Од страна на носителот на одобрението за ставање на лекот во промет до овластената лабораторија за контрола на квалитет се доставуваат примероци од секоја прва серија на лекот пред пуштање во промет, во количина потребна за изведување на аналитичките испитувања, стандардни супстанции со најмалку шест месеци рок на употреба од датумот на доставување, како и документација што се однесува на доставените примероци и на стандардните супстанции.

Документацијата од став 1 на овој член се доставува во оригинал, односно заверени копии или копии на документи со изјава на одговорното лице на носителот на одобрението за веродостојноста на податоците.

Член 23

Првата серија на лекот може да се пушти во промет ако резултатите /наодот од аналитичкото испитување, издадени од овластената лабораторија, се позитивни односно се наоѓаат во границите пропишани во спецификацијата за квалитет одобрена во постапката за добивање на одобрение за ставање на лекот во промет.

Резултатот/наодот од аналитичкото испитување на првата серија на лекот, овластената лабораторија го доставува до Агенцијата и до носителот на одобрението за ставање на лекот во промет.

5. Контрола на квалитет на лек во постапка за добивање на одобрение за ставање во промет**Член 24**

Аналитичкото испитување со цел контрола на квалитет во постапката за добивање на одобрение за ставање на лек во промет ги опфаќа испитувањата дадени во спецификацијата за квалитет во рокот на употреба, што се опишани во документацијата за лекот, утврдена со член 3 од овој правилник. Дополнително може да се вршат и рутински испитувања дадени во спецификацијата за квалитет при ставање на лекот во промет, како и испитувања што не се рутински или посебни испитувања, односно рутински и посебни испитувања, ако за тоа постојат стручно основани причини.

Покрај аналитичкото испитување, контролата на квалитетот во постапката за добивање на одобрение за ставање на лекот во промет опфаќа и пренос на аналитичките методи за испитување во овластената лабораторија за контрола на квалитет.

Член 25

Изборот на параметрите за аналитичко испитување со цел контрола на квалитет на лекот во постапката за добивање на одобрение за ставање на лекот во промет, се утврдува од страна на Агенцијата за лекови во согласност со овластената лабораторија за контрола на квалитет.

Агенцијата, во постапката за добивање на одобрение за ставање на лек во промет може да побара од овластената лабораторија за контрола на квалитет, покрај контрола на квалитетот на лекот и контрола на влезните суровини, интермедиерите и на другите супстанции што се користат во производството на лекот.

Член 26

Подносителот на барањето за добивање на одобрение за ставање на лек во промет на овластената лабораторија за контрола на квалитет и доставува примероци на лекови во количина потребна за изведување на аналитичките испитувања, стандардни супстанции со најмалку шест месеци рок на употреба од датумот на доставување во лабораторијата, како и документација што се однесува на доставените примероци и на стандардните супстанции.

6. Начин на контрола на квалитет на лекот**Член 27**

Контролата на квалитет на лекот опфаќа:

- земање на примероци за редовна и вонредна контрола на квалитет на лековите;
- прием на примероците и на стандардните супстанции потребни за контрола на квалитет на лековите;
- прием на документацијата што се однесува на доставените примероци и на стандардните супстанции;
- аналитичко испитување и/или стручна проценка на доставената документација;
- водење на документација за спроведеното испитување и издавање на резултати/наоди;
- известување за резултатите од контролата на квалитет на лековите.

Член 28

Примероците за испитување и соодветната документација за лекот се доставуваат до овластената лабораторија за контрола на квалитет и тоа:

1. при редовна и вонредна контролата на квалитет, од страна на фармацевтскиот инспектор;
2. при специфична контрола, од страна на носителот на одобрението за ставање на лекот во промет, увозникот односно носителот на одобрението за увоз на соодветната серија, за лек што нема одобрение за ставање во промет;
3. при контрола на квалитет на прва серија на лек по добивање на одобрение за ставање во промет, од страна на Агенцијата по поднесено барање од носителот на одобрението за ставање на лекот во промет;
4. при контрола на квалитет на лекот во постапката за добивање на одобрение за ставање во промет, од страна на Агенцијата по поднесено барање од предлагачот на барањето за добивање на одобрение за ставање во промет.

Член 29

Местата на земање на примероци за редовна или вонредна контрола на квалитет на лековите се:

- магацините за лекови и превозните средства на производителот, откако лекот е ставен во промет од страна на одговорното лице на производителот;
- магацините за лекови и превозните средства на правните и физичките лица, кои вршат промет со лекови на големо и
- аптеките, со сите организациони единици.

Член 30

За редовна контрола на квалитет на лековите, при земање на примероците, треба да се покријат сите сегменти во прометот и да се земе во вид географскиот и демографскиот критериум. Примероците се земаат во присуство на одговорното лице или друг овластен стручен работник на правното или физичкото лице, од каде што се врши земање на примероците.

Земањето на примероците се спроведува по случаен избор, со цел да се обезбеди репрезентативен примерок. Бројот на оригинални пакувања на примероците се одредува врз основа на прифатената документација во постапката за добивање на одобрение за ставање на лекот во промет (одобрената спецификација за квалитет).

Член 31

Фармацевтскиот инспектор, при земањето на примероци за редовна контрола на лекот во промет, на правното или физичкото лице кај кое се земаат примероците на лекот му издава потврда за земените примероци.

Потврдата треба да содржи податоци за земените количини и видот на лекот, за местото и датумот на земање на примероците, за носителот на одобрението за ставање во промет, како и потпис на овластените лица кои го извршиле земањето на примероците и потпис на овластените претставници на правното или физичкото лице кај кое се земаат примероците.

Од страна на фармацевтскиот инспектор се води записник во постапката на земање на примероците на начин кој овозможува следивост на контролата на квалитет на земените лекови. Записникот во пишана форма треба да биде изготвен најдоцна до осум дена по земањето на примероците и доставен до сите лица кои учествувале во постапката.

Записникот, покрај општите податоци и податоците наведени во потврдата од став 1 на овој член ги содржи и следните податоци: број на серијата на лекот, име на производителот, датум на истекување на рокот на употреба на лекот, број и датум на важност на одобрението за ставање на лекот во промет и идентификационен EAN код.

Член 32

Од страна на овластената лабораторија за контрола на квалитет, по извршеното аналитичко испитување, издава резултат/наод за добиените резултати од контролата на квалитет на лекот, кој ги содржи најмалку следните податоци:

- единствен идентификационен број на испитуваниот примерок;
- име на лекот;
- фармацевтска дозирана форма, јачина и големина на пакување;
- квалитативен и квантитативен состав на лекот;
- број на серијата;
- име на производителот;
- име на носителот на одобрението за ставање на лекот во промет или носителот на одобрението за увоз;
- датум на истекување на рокот на употреба;
- начин на чување;
- име на правното или физичкото лице, кое ги доставило примероците за контрола односно од кое се земените примероците;
- датум на исполнување на сите потребни услови за отпочнување на контролата на квалитет на лекот;
- испитувани параметри (спецификации) и добиени резултати од аналитичките испитувања;
- проценка на надворешното и контактното пакување, помагалата за употреба на лекот и упатството за употреба;
- заклучок/мислење за квалитетот на лекот;
- име и потпис на лицата одговорни за контролата на квалитет;
- датум на издавање на наодот.

Во случај на специфична контрола, во согласност со член 14 од овој правилник, стручно-административната проценка за квалитетот на лекот ги содржи најмалку следните податоци:

- единствен идентификационен број на испитуваниот примерок;
- име на лекот;
- фармацевтска дозирана форма, јачина и големина на пакување;
- број на серијата;
- име на производителот;
- име на носителот на одобрението за ставање на лекот во промет или носителот на одобрението за увоз;

- датум на истекување на рокот на употреба;
- ознака на националниот документ за ставање на соодветната серија во промет во државата производител;
- име на правното односно физичкото лице, кое поднело барање за специфична контрола на квалитет на лекот;
- датум на исполнување на сите потребни услови за отпочнување на контролата на квалитет на лекот;
- име и потпис на лицата одговорни за контролата на квалитет;
- датум на издавање на стручно-административната проценка за квалитет на лекот.

Член 33

Резултатот/наодот од аналитичкото испитување на лекот, од страна на овластената лабораторија за контрола на квалитет се издава најдоцна до:

- 180 дена од исполнување на сите потребни услови за отпочнување на редовна контрола на квалитет на лекот;
- 60 дена од исполнување на сите потребни услови за отпочнување на вонредна контрола на квалитет на лекот;
- 120 дена од исполнување на сите потребни услови за отпочнување на контрола на квалитет на прва серија на лек по добивање на одобрение за ставање на лекот во промет;
- 60 дена од исполнување на сите потребни услови за отпочнување на специфична контрола во случај на аналитичко испитување.

Член 34

Резултатот/наодот од аналитичкото испитување на лекот од страна на овластената лабораторија за контрола на квалитет се издава во два примерока, од кои еден примерок добива носителот на одобрението за ставање на лекот во промет односно носителот на одобрението за увоз и еден примерок на Агенцијата за лекови.

Член 35

Резултатот/наодот што го издава овластената лабораторија за контрола на квалитет, во согласност со членовите 32 и 33 од овој правилник, е посебно означен во случај кога:

- резултатот од испитувањето отстапува од спецификацијата за квалитет;
- подносителот на барањето за контрола на квалитет, согласно член 27 точките 3 и 4 од овој правилник, нема да обезбеди доволна количина на примероци за испитување;
- носителот на одобрението за ставање на лекот во промет односно предлагачот на контролата од член 27 точките 3 и 4 од овој правилник, нема да ја достави потребната документација и/или стандардните супстанции;
- документацијата за квалитет на лекот е несоодветна.

Агенцијата врз основа на разгледување на резултатот/наодот од овластената лабораторија за контрола на квалитет, најдоцна до 30 дена соодветно постапува и за тоа ги известува сите учесници.

7. Евиденција

Член 36

Од страна на производителот на лекот, веледрогеријата и секој увозник на лек се води евиденција за секоја спроведена редовна, вонредна и специфична контрола на квалитет.

Евиденцијата од став 1 на овој член содржи: единствен идентификационен број на испитуваниот примерок, име на лекот, фармацевтска дозирана форма, јачи-

на и големина на пакувањето, број на серијата, име на производителот, име на носителот на одобрението за ставање на лекот во промет или носителот на одобрението за увоз, датум на истекување на рокот на употреба.

Евиденцијата од став 1 на овој член се води рачно или електронски и се чува една година повеќе од датумот на рокот на употреба на лекот за кој се однесува евиденцијата.

III. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Член 37

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 15-1462/1
18 февруари 2009 година
Скопје

Министер за здравство,
д-р **Бујар Османи**, с.р.

511.

Врз основа на член 132 став 5 од Законот за лековите и медицинските помагала („Службен весник на Република Македонија“ бр.106/07), министерот за здравство донесе

П Р А В И Л Н И К ЗА СОДРЖИНАТА И НАЧИНОТ НА ОЗНАЧУВАЊЕ НА НАДВОРЕШНОТО И КОНТАКТНОТО ПАКУ- ВАЊЕ, КАКО И УПАТСТВОТО ЗА УПОТРЕБА НА МЕДИЦИНСКОТО ПОМАГАЛО

Член 1

Со овој правилник се пропишува содржината и начинот на означување на надворешното и контактното пакување, како и упатството за употреба на медицинското помагало.

Член 2

Означување на медицинското помагало значи наведување на информации за медицинското помагало на надворешното и контактното пакување.

Податоците потребни за употреба на медицинското помагало се наведуваат на самото медицинско помагало, а таму каде што тоа е можно податоците се наведуваат на пакувањето за секоја единица, односно медицинско помагало.

Ако податоците не може да се наведат на пакувањето за секоја единица, податоците треба да бидат наведени на упатството за употреба за секоја единица, односно медицинско помагало, и да бидат приложени во пакувањето.

Податоците за медицинското помагало може да бидат во облик на симболи или идентификациони бои, во согласност со прифатените стандарди.

Ако нема стандарди, симболите и идентификационите бои треба да бидат опишани во документацијата која е приложена во барањето за утврдување на сообразноста на медицинското помагало и во упатството за употреба на медицинското помагало.

Член 3

На надворешното пакување на медицинското помагало, односно на контактното пакување на медицинското помагало треба да бидат наведени следните податоци:

- називот и седиштето на производителот, а за медицинското помагало кои се увезени се наведува името и адресата и на увозникот,
- името и податоците за медицинското помагало и неговата употреба,

- бројот на серијата и датата на производството на медицинското помагало,
- рокот на употреба (година, месец) на медицинското помагало,
- за стерилното медицинско помагало треба да стои ознаката „стерилно“,
- за медицинското помагало за еднократна употреба треба да стои ознаката „за еднократна употреба“,
- за медицинското помагало изработено по нарачка, треба да стои ознаката „изработено по нарачка“,
- за медицинското помагало наменето за клиничко испитување, треба да стои ознаката „наменето исклучиво за клиничко испитување“,
- за медицинското помагало наменето за научни истражувања и развој, треба да стои ознаката „наменето исклучиво за научни истражувања и развој“,
- начин на складирање, чување и постапување со медицинското помагало,
- мерки за безбедност за време на транспорт, складирање и употреба и
- методите за стерилизација кај стерилните медицинско помагало.

Деловите од медицинското помагало кои може да се раздвојат треба да бидат означени со бројот на серијата на медицинското помагало.

Начинот на употреба на медицинското помагало треба да биде јасно наведен на пакувањето и во упатството за употреба на медицинското помагало.

Член 4

Упатството за употреба на медицинското помагало треба да биде напишано на јазик кој е на разбирлив за корисникот начин, за да се овозможи правилна и безбедна употреба.

Упатството за употреба на медицинското помагало, освен бројот на серијата и рокот на употреба на медицинското помагало, ги содржат податоците од член 3 од овој правилник, како и податоци:

- за делувањето на медицинското помагало, и евентуално штетно дејство,
- за својствата и однесувањето на медицинското помагало кое се употребува во комбинација со други медицински помагала или опрема,
- за воспоставување на ефикасно и безбедно делување,
- за баждарење и одржување заради безбедно делување,
- за ефикасна и безбедна имплантација на медицинското помагало,
- за ризикот во поглед на меѓусебно делување на медицинското помагало во текот на испитувањето, употребата или лекувањето,
- упатство за начинот и методите за повторна стерилизација, во случај на оштетено пакување кај стерилното медицинско помагало,
- постапките кои овозможуваат повторна употреба, при повеќекратна употреба на медицинското помагало, вклучувајќи чистење, дезинфекција, пакување, доколку е потребно повторно да се стерилизира, методите на стерилизација на медицинското помагало, и напомена за исполнување на општите и посебните услови,
- сите ограничувања во поглед на бројот на повторните употреби или стерилизација, ако медицинското помагало е наменето за повеќекратна употреба и
- за природата, видот, јачината и дистрибуцијата на зрачењето, односно енергијата, кај медицинското помагало кое зрачи јонизирачки зраци, односно испушта енергија.

Член 5

Упатството за употреба на медицинското помагало, освен податоците од член 4 од овој правилник, треба да содржи и податоци за потребните безбедносни мерки, и тоа:

- во случај на измени или ослабено делување на медицинското помагало,
- за безбедност на околината, односно изложеноста на околината на влијанието на магнетното поле, електричното влијание, електростатското празнење, промени на притисокот, забрзувањето, изворот на топлина и др.,
- за лекови или други материи за чие давање е проектирано медицинското помагало,
- во случај кога се потребни за безбедно и ефикасно отстранување на медицинското помагало,
- за лекови кои се составен дел на медицинското помагало, нивно одложување или отпуштање, во согласност со алинеја 3 на овој член и
- во случај кога е потребно да се наведат степените на точност за медицинско помагало со мерна функција.

Член 6

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.15-1465/1
18 февруари 2009 година
Скопје

Министер,
д-р **Бујар Османи**, с.р.

512.

Врз основа на член 116 став 3 од Законот за лековите и медицинските помагала („Службен весник на Република Македонија“ бр.106/07), министерот за здравство донесе

П РА В И Л Н И К ЗА ОПШТИТЕ И ПОСЕБНИТЕ УСЛОВИ ШТО ТРЕБА ДА ГИ ИСПОЛНАТ МЕДИЦИНСКИТЕ ПОМАГАЛА

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат општите и посебните услови што треба да ги исполнуваат медицинските помагала.

Член 2

Медицинските помагала за да може да се користат за предвидената намена треба да ги исполнуваат општите и посебните услови, согласно закон и овој правилник.

1. Општи услови

Член 3

Медицинските помагала треба да ги исполнуваат следните општи услови:

- да бидат проектирани и произведени така да, доколку се употребуваат под услови кои ги наведува производителот, да не ја загрозуваат клиничката состојба или безбедноста на корисникот или други лица;
- да имаат прифатлив однос меѓу користа и ризикот;
- да бидат делотворни, ефикасни и безбедни за корисникот во согласност со упатството за употреба дадено од страна на производителот;
- да бидат произведени и пакувани така да спрема намената да одговараат за употреба, со елиминирање на ризикот или намалување на ризикот до најмал степен и
- да бидат произведени со прифатливи заштитни мерки, вклучувајќи и воведување на аларм поврзано со ризикот кој не може да се елиминира.

Член 4

Во процесот на производството производителите треба да ги применуваат научните и технолошките достигнувања во областа на медицинските помагала, така што:

- на делотворноста на медицинските помагала не треба да влијаат фактори кои можат да ја загрозат клиничката состојба и безбедноста на корисникот или на други лица во рамките на рокот на траење на медицинското помагало, под пропишаните услови на чување и употреба;

- медицинските помагала да бидат со прифатливи заштитни мерки, вклучувајќи и воведување на аларм поврзан со ризикот кој не може да се елиминира и

- корисниците да бидат информирани за можниот ризик кој не може да се елиминира со заштитни мерки.

Член 5

Медицинските помагала треба да бидат во облик, проектирани, произведени и пакувани, така да нивните својства и делотворност бидат во потполност зачувани до назначениот рок на употреба, на нив негативно да не влијаат други средства со кои доаѓаат во контакт за време на транспортот, складирањето, прометот или употребата.

Степенот на ризик на сите несакани и штетни дејствија од медицинските помагала треба да биде прифатлив во однос на саканиот ефект и целта на употребата која ја наведува производителот.

Во Агенцијата за лекови се пријавува секое воочено несакано штетно дејство од медицинското помагало, од страна на производителот или дистрибутерот.

Од страна на производителот, дистрибутерот или здравствената установа се следи несаканиот ефект од медицинското помагало кој се пријавува во Агенцијата за лекови.

2. Посебни услови

Член 6

Медицинските помагала треба да ги исполнуваат и посебните услови во однос на:

- хемиските, физичките и биолошките својства на медицинските помагала;

- микробиолошкиот квалитет на медицинските помагала;

- околината;

- мерната функција на медицинските помагала;

- заштитата од зрачењето;

- дејството на медицинските помагала кои се поврзани со извор на енергија;

- активни медицински помагала кои се вградени во организмот; и

- означувањето на медицинското помагало и на упатство за употреба.

2.1 Хемиските, физичките и биолошките својства на медицинските помагала

Член 7

Медицинските помагала во однос на хемиските, физичките и биолошките својства треба да бидат:

- ефикасни и безбедни за корисникот и терапевтот,

- компатибилни со биолошките ткива, клетките и телесните течности со кои доаѓаат во контакт,

- нетоксични или со прифатлива токсичност во однос на ефектот и целта на употребата,

- незапаливи и применливи според намената,

- проектирани, произведени и пакувани така да може безбедно да се употребуваат во однос на материјалите и гасовите со кои доаѓаат во контакт во текот на употребата,

- да биде во согласност со прописите кои се однесуваат на лековите доколку содржи лек во својот состав,

- проектирани, произведени и пакувани така да се намали ризикот на најмала можна мерка доколку лекот испарува од медицинското помагало и

- проектирани и произведени така да се спречи ризикот или да се намали до најмалата можна мера кој би можел да се случи при несоодветно користење на медицинското помагало во однос на намената на медицинското помагало и својствата на околината во која би се користело.

2.2 Микробиолошкиот квалитет на медицинското помагало

Член 8

Медицинските помагала во однос на микробиолошкиот квалитет треба да бидат:

- проектирани и произведени така да ризикот од инфекција се спречи или намали во најмала можна мерка,

- произведени од здрави животински ткива на кои предходно бил извршен соодветен ветеринарен преглед и надзор, што се докажува со соодветен документ,

- стерилни, проектирани, произведени и пакувани во амбалажа за еднократна употреба, која според пропишаните услови на складирање и транспорт обезбедува да останат стерилни до истекот на рокот на употреба,

- произведени и стерилизирани со соодветна метода на валидација за стерилни услови,

- пакувани во амбалажа со соодветен квалитет, со обезбедена заштита од микробиолошка контаминација во сите фази, од производство до употреба,

- означени на амбалажата така да се воочува разликата меѓу стерилни и нестерилни медицински помагала.

Член 9

При постапката за преработка, чување, испитување и постапување со ткивата, клетките и материјалите од животинско потекло при производство на медицинските помагала треба да се обезбеди оптимална безбедност, особено во поглед на заразите од вируси, пренос на ТЦЕ и други преносливи болести, при што се применуваат методите на вирусна инактивација и други потребни методи.

2.3 Околината

Член 10

Медицинското помагало наменето за употреба со друго средство или опрема, треба да биде целосно ефикасно и безбедно.

Сите ограничувања на употребата се наведуваат на пакувањето или упатството за употреба.

Медицинските помагала се произведуваат така да го отстранат или во најмала можна мерка го намалат:

- ризикот од повреда поврзан со нивните физички својства,

- ризикот поврзан со предвидливи услови од околината, како што се магнетното поле, надворешните електрични влијанија, електростатското празнење, притисокот, температурата или промени на притисокот или забрзувањето,

- ризикот од меѓусебното делување со други медицински помагала кои вообичаено се употребуваат за лекување или за спроведување на лекување и

- ризикот кој произлегува од неможноста за одржување или баждање на медицинските помагала.

Медицинските помагала се произведуваат така што при нивна употреба ризикот од пожар или експлозија треба да биде намален до најмала можна мера, како и во случаи на грешка направена за време на употребата.

Посебно внимание треба да се посвети на медицински помагала кои за време на употребата се изложени на запаливи материји или материји кои може да предизвикаат опекотини.

2.4. Медицински помагала со мерна функција

Член 11

Медицинските помагала со мерна функција се произведуваат така да обезбедат задоволителна точност и стабилност во граници кои ги наведува производителот.

Производителот ги наведува границите на точност на мерните функции.

Мерењето, следењето на мониторингот и скалата на екранот се проектирани во согласност со делувањето, намената и употребата на медицинското помагало.

Мерењето кое се изведува со медицинските помагала со мерна функција се изразува во согласност со воспоставениот систем за мерните единици.

2.5. Заштита од зрачење

Член 12

Медицинските помагала се произведуваат така да изложеноста на корисникот или други лица на зрачењето биде сведена на најмала можна мера, без ограничувања за терапевтската и дијагностичката намена.

Член 13

При примената на медицинското помагало, се обезбедува заштитата од намерно или ненамерно изложување на зрачење.

Заштита од намерното изложување на зрачењето се обезбедува:

- со овозможување на корисникот му се овозможува да ја контролира количината на зрачењето, во случај кога медицинските помагала се обликувани така да зрачат опасни количини на зрачење кое е потребно за лечење или дијагностика (кај кои е поголема користа од ризикот),

- при проектирањето и производството на медицинските помагала се обезбедува повторливост и толеранција на значајните променливи константи и

- ако се опремени со заштита или системи на предупредување за зрачењето, доколку е тоа можно во случај кога медицинските помагала се наменети за зрачење на потенцијално опасно видливо или невидливо зрачење.

Заштита од ненамерно изложување на зрачењето се обезбедува:

- така што медицинските помагала треба да бидат проектирани и произведени за изложеноста на корисникот или други лица на ненамерното или раширеното зрачење да биде смалена до најмала можна мера,

- упатството за употреба на медицинските помагала кои зрачат (јонизирачки зраци) треба да има точни и проверени податоци за:

1. природата на зрачење,
2. средствата за заштита на корисникот и другите лица,
3. начините да се спречи погрешната употреба на помагалото заради зрачење и
4. начини за елиминација на ризикот при употреба и при мesteње на помагалото.

Медицинските помагала кои зрачат јонизирачки зраци, освен условите од ставовите 2 и 3 на овој член треба да ги исполнуваат и следните услови:

- да бидат проектирани и произведени така да обезбедуваат контрола на количината, смерот и квалитетот на зрачењето,

- наменети за дијагностичка радиологија, проектирани и произведени така да постигнуваат соодветен квалитет на сликата или текстот, а во исто време да го намалат озрачувањето на корисникот и другите лица во најмала мера и

- наменети за терапевтска радиологија, проектирани и произведени така да овозможуваат сигурно следење и надзор на примената доза на зрачење, видот на зракот и енергијата, а во одредени случаи и квалитетот на зрачењето.

2.6. Медицински помагала кои се поврзани со изворот на енергија

Член 14

Медицински помагала кои се поврзани со изворот на енергија треба да исполнуваат и посебни услови во однос на нивната употреба, и тоа:

- медицинските помагала кои содржат електронски системи кои можат да се програмираат, се проектираат така да обезбедуваат повторливост, безбедност и делотворност на тие системи при нивна употреба,

- во случај на грешка во електронскиот систем, треба да има средства за елиминирање или намалување на ризикот во најмала можна мера,

- медицинските помагала кај кои сигурноста на корисникот зависи од внатрешното електрично напојување треба да бидат опремени со средства за одредување на состојбата на електричното напојување,

- медицинските помагала кај кои сигурноста на корисникот е зависна од надворешното електрично напојување треба да имаат алармни системи кои информираат за падот на струјата,

- медицинските помагала кои се наменети за следење на еден или повеќе клинички параметри, треба да бидат опремени со соодветни алармни системи за да го предупредат корисникот на настани кои би можеле да предизвикаат влошување на здравствената состојба на болниот или смрт,

- медицинските помагала се проектираат и произведуваат така да можноста за создавање на електромагнетно поле е намалена до најмала можна мера, кое може да смета на делувањето на другите медицински помагала или на опремата во околината,

- медицинските помагала се проектираат и произведуваат така да во најголема можна мера се избегне ризикот од електричен шок при нивна нормална употреба и во случај на грешка при употребата.

Член 15

Медицински помагала кои се поврзани со изворот на енергија треба да имаат заштита од механички и тоplotен ризик, и тоа:

- медицинските помагала треба да бидат проектирани и произведени така да ги штитат болните и корисниците од механички ризик кои на пример се поврзани со подлогата, со стабилноста и подвижните делови,

- медицинските помагала мораат да бидат проектирани и произведени така да ризикот кој произлегува од вибрациите кои ги предизвикуваат тие помагала, освен доколку вибрациите се дел од посебно делување на помагалото, се намалат до најмала можна мера,

- терминали и конектори за довод на електрична енергија, гасни, хидраулични или пневматски уреди со кои ракува корисникот треба да бидат проектирани и произведени така да се елиминираат сите можни ризици,

- достапните делови на медицинските помагала, со исклучок на деловите кои се наменети за доведување на топлина или постигнување на одредена температура, во нивната околина, не треба да се загреат при нормална употреба до потенцијално опасна температура.

Член 16

Медицински помагала кои се поврзани со изворот на енергија треба да имаат заштита од ризик при доведување на енергија или материи до корисникот, и тоа:

- медицински помагала кои доведуваат енергија или материја треба да бидат проектирани и произведени така да протокот на енергија може да се подесува и одржува доволно точно да биде обезбедена безбедноста на корисникот,

- медицинските помагала треба да бидат опремени со средства за спречување на грешки и/или предупредување на грешки во протокот на енергија кои би можеле да претставуваат опасност за корисникот или другите лица,

-медицинските помагала треба да обезбедат во најголема можна мера спречување на недозволена ослободување на опасни нивоа на енергија од енергетските извори или извори на материи.

Функциите на прекинувачите и показателите на медицинските помагала треба да бидат јасно наведени писмено или во облик на слика, така да бидат разбирливи за лицата кои ракуваат со медицинските помагала, како и за корисниците.

2.7. Активните медицински помагала кои се вградуваат во организмот (телото)

Член 17

Активните медицински помагала кои се вградуваат во организмот (телото) треба да бидат дизајнирани, произведени и пакувани во согласност со научните и технолошките достигнувања во областа на медицинските помагала, за да бидат безбедни за корисникот и другите лица.

Медицинските помагала од став 1 на овој член треба да бидат произведени и пакувани под посебни услови и во амбалажа за еднократна употреба, која обезбедува стерилност на медицинските помагала до истекот на рокот на употреба. При отворањето или оштетувањето на заштитната амбалажа и транспортот според пропишаните услови во најголема можна мера да бидат намалени или елиминирани:

- опасности при вградување во телото во врска со физичките својства на активните медицински помагала,
- опасности врзани за извор на енергија, посебно кај активните медицински помагала кои се вградуваат со употреба на електрична енергија,
- опасности кои се поврзани со употреба на извор на енергија посебно кај активните медицински помагала како што е магнетното поле, надворешните електрични влијанија, електростатското празнење, притисок или промени на притисокот или забрзување,
- опасности поврзани за лечење, посебно кај дефибрилатори, или високофреквентна хирушка опрема,
- опасности поврзани за зрачење на радиоактивни материи кои поседуваат активно медицинско помагало,
- опасности поврзани со одложено ослободување или отпуштање на лек кој е составен дел на медицинското помагало и
- опасности кои можат да се појават кога не е можно одржување или бажарење, вклучувајќи намалена изолација од електрична енергија, стареење на употребливите материјали, прекумерна топлина која ја дава активното медицинско помагало при вградување, намалената точност на било кој мерен или контролен систем.

2.8 Означувањето на медицинското помагало и упатство за употреба

Член 18

Медицинските помагала наменети за употреба треба да бидат означени и да имаат упатство за употреба.

За означувањето на медицинското помагало и за упатството за употреба се применуваат одредбите на Законот за лековите и медицинските помагала и актот за содржината и начинот на означување на надворешното и контактното пакување, како и упатството за употреба на медицинското помагало.

Член 19

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.15-1466/1
18 февруари 2009 година
Скопје

Министер,
д-р **Бујар Османи**, с.р.

ДРЖАВНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

513.

Врз основа на член 69 став 1 од Изборниот законик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 40/2006 и 136/2008), Државната изборна комисија на седницата одржана 18 февруари 2009 година, го утврди редоследот на кандидатите за избор за Претседател на Република Македонија и

ОБЈАВУВА

УТВРДЕНА ЕДИНСТВЕНА ЛИСТА НА КАНДИДАТ ЗА ПРЕТСЕДАТЕЛ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Државната изборна комисија, објавува утврдена единствена листа на кандидат за Претседател на Република Македонија според утврдениот редослед на единствената листа на кандидати:

1. Имер Сељмани	Група избирачи Д.Е
2. Мируше Хоџа	Група избирачи Р.К
3. Нано Ружин	Група избирачи Д.Ц
4. Ѓорге Иванов	62 пратеници
5. Љубе Бошкоски	Група избирачи К.С
6. Агрон Буџаку	Група избирачи А.А
7. Љубомир Данаилов-Фрчкоски	Група избирачи Д.И

ДРЖАВНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

Бр. 09-1199/1
19 февруари 2009 година
Скопје

Претседател,
Александар Новакоски, с.р.
Заменик на претседателот,
м-р **Субхи Јакупи**, с.р.
Членови:
Јован Јосифовски, с.р.
Влатко Сајкоски, с.р.
Сашо Срцев, с.р.
Тања Алтанџиева, с.р.
Бедредин Ибраими, с.р.

СУДСКИ СОВЕТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

514.

Судскиот совет на Република Македонија, врз основа на член 73, став 1, 2 и 3 од Законот за судовите и член 31, алинеја 3 и член 47, став 1 од Законот за судскиот совет на Република Македонија, на ден 17.02.2009 година, го донесе следното

РЕШЕНИЕ

Се утврдува престанок на судиската функција на Блаже Спиркоски, судија на Апелационен суд Битола, поради настапување на смрт на ден 14.01.2009 година.

Со денот на престанокот на судиската функција на судијата му престанува правото на плата.

Решението ќе се објави во „Службен весник на РМ“.

Бр. 07-409/1
17 февруари 2009 година
Скопје

Судски совет
на Република Македонија
Претседател,
Васил Грчев, с.р.

515.

Судскиот совет на Република Македонија, врз основа на член 73, став 1, 2 и 3 од Законот за судовите и член 31, алинеја 3 и член 47, став 1 од Законот за судскиот совет на Република Македонија, на ден 17.02.2009 година, го донесе следното

РЕШЕНИЕ

Се утврдува престанок на судиската функција на Светислав Трајковски, судија во Основен суд Куманово, поради настапување на смрт на ден 03.01.2009 година.

Со денот на престанокот на судиската функција на судијата му престанува правото на плата.

Решението ќе се објави во „Службен весник на РМ“.

Бр. 07-410/1
17 февруари 2009 година
Скопје

Судски совет
на Република Македонија
Претседател,
Васил Грчев, с.р.

АГЕНЦИЈА ЗА ПОШТИ**516.**

Врз основа на член 52 став 6 од Законот за поштенските услуги („Службен весник на Република Македонија“ бр.9/2008), Комисијата како орган на Агенцијата за пошти, на седницата одржана на 26.01.2009 донесе

П РА В И Л Н И К
ЗА МЕТОДОЛОГИЈАТА ЗА ПРЕСМЕТУВАЊЕ
НА ГОДИШНИОТ НАДОМЕСТОК ЗА НАДЗОР
НА ПАЗАРОТ НА ПОШТЕНСКИ УСЛУГИ

Член 1

Со овој правилник се пропишува методологијата за пресметување на годишниот надоместок за надзор на пазарот за поштенски услуги, кој давателите на поштенските услуги го плаќаат на сметка на Агенцијата за пошти (во понатамошниот текст: Агенцијата).

Член 2

Годишниот надоместок од член 1 на овој правилник изнесува не помалку од 0,1% а не повеќе од 0,5 % од вкупниот годишен приход на давателите на поштенските услуги остварен во текот на претходната календарска година, или пократок дел од годината кога давателот на поштенските услуги почнал да работи како правен субјект.

Член 3

За определување на годишниот надоместок, давателите на поштенските услуги се поделени во 5 (пет) категории во зависност од висината на вкупниот годишен приход од член 2 на овој правилник, а годишниот надоместок го плаќаат во висина на процентуалниот износ од вкупниот приход во зависност од категоријата во која што се распределени, согласно следната табела:

Категорија	Вкупен приход (денари)	Процентуален износ
I	до 100.000,00	0,1%
II	од 100.000,00 до 1.000.000,00	0,2%
III	од 1.000.000,00 до 10.000.000,00	0,3%
IV	од 10.000.000,00 до 50.000.000,00	0,4%
V	повеќе од 50.000.000,00	0,5%

Член 4

Годишниот надоместок определен согласно член 3 од овој правилник се плаќа на сметка на Агенцијата, најдоцна до 31 март секоја година, врз основа на претходно доставен извештај за износот на вкупниот приход од член 3 на овој правилник.

Доколку кај Агенцијата постои основано сомнение за вистинитоста на остварениот, односно пријавениот годишен вкупен приход, има право, на трошок на давателот на поштенски услуги, да изврши проценка на истиот.

Доколку проценетиот вкупен приход значително отстапува од пријавениот вкупен приход, при наплата на годишниот надоместок, Агенцијата ќе го задолжи давателот на поштенските услуги да ја плати пресметаната разлика.

Член 5

Одредбите од овој правилник ќе се применуваат за пресметување на годишниот надоместок за 2009 година за вршење надзор на пазарот на поштенските услуги.

Член 6

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

По влегувањето во сила, овој правилник ќе се објави на веб-страницата на Агенцијата.

Бр.09-41/3
26 јануари 2009 година

Агенција за пошти
Комисија Скопје
Претседател
Дејан Бошковски, с.р.

АГЕНЦИЈА ЗА МЛАДИ И СПОРТ**517.**

По извршеното срамнување со изворниот текст утврдено е дека во Листата на категоризирани спортисти-спортска надеж („Службен весник на РМ“ бр. 156/2008), направени се технички грешки, поради што се дава

И С П Р А В К А
НА ЛИСТА НА КАТЕГОРИЗИРАНИ СПОРТИСТИ
– СПОРТСКА НАДЕЖ

Во објавената листа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 156/2008), под редниот број 326. зборот „Шипинковска“, се заменува со зборот „Шипинкаровска“.

Кај спортистот под реден број 321. зборот „Бамир“, се заменува со зборот „Дамир“.

Под редниот број 337. зборот: „Драган Волкановски“, се заменува со зборот: „Драгана Волкановска“.

Спортистите под редните броеви 483, 484, 485 и 486, се бришат, а по променетата, бројната низа континуирано продолжува.

Бр. 08-647/1
11 февруари 2009 година
Скопје

Директор,
Драган Гурчевски, с.р.

КОЛЕКТИВНИ ДОГОВОРИ**518.**

Врз основа на член 203 од Законот за работните односи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 62/2005 и 106/2008) и согласно член 5 од Општиот колективен договор за јавниот сектор на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 10/2008), Министерството за образование и наука на Република Македонија и Самостојниот синдикат за образование, наука и култура на Република Македонија, на 2 декември 2008 година, го склучија следниот

**КОЛЕКТИВЕН ДОГОВОР
ЗА ОСНОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ ВО
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА****ОПШТИ ОДРЕДБИ****Член 1**

Со овој Колективен договор се уредуваат правата и обврските на работниците и работодавачите од работен однос во основното образование.

Овој Колективен договор е задолжителен, односно ги обврзува сите работодавачи од ставот 1 на овој член.

Овој Колективен договор е задолжителен, односно ги обврзува работниците членови на СОНК и на други синдикати кои дополнително по писмен пат ги известиле и добиле согласност од потписниците на овој договор за пристапување кон Колективниот договор за основно образование.

Член 2

Работодавач во смисла на овој Колективен договор е основно училиште.

Член 3

Работник во смисла на овој Колективен договор е лице кое засновало работен однос во основното училиште и е член на Самостојниот синдикат за образование, наука и култура на Република Македонија (во натамошниот текст: СОНК).

Член 4

Со Колективен договор на ниво на работодавач и со Договор за работа може да се утврдат поголеми права утврдени со овој Колективен договор, како и други права кои не се предвидени со овој Колективен договор, ако тоа не е во спротивност со закон.

Доколку со Колективен договор на ниво на работодавач некои од правата на работниците се утврдени по-неповолно од правата што произлегуваат од овој Колективен договор, се применуваат одредбите од овој Колективен договор.

Член 5

Овој Колективен договор се применува и непосредно, доколку не е склучен Колективен договор на ниво на работодавач или со склучениот Колективен договор на ниво на работодавец не се опфатени сите права утврдени со овој Колективен договор.

ПОСЕБНИ ОДРЕДБИ**I. ЗАСНОВАЊЕ НА РАБОТЕН ОДНОС****1. Услови за засновање на работен однос****Член 6**

Одлука за потреба за засновање на работен однос донесува директорот на основното училиште.

Член 7

Работен однос може да заснова секое лице што ги исполнува условите утврдени со закон, овој Колективен договор или со акт на ниво на работодавец.

Посебните услови може да се предвидат како услов за засновање на работен однос ако се потребни за извршување на работите на одредено работно место.

Како посебни услови за засновање на работен однос може да се предвидат посебно: видот и степенот на стручната подготовка, посебни знаења и способности за извршување на соодветни работи, работното искуство, посебната здравствена состојба, психофизички способности и сл.

Како посебни услови за засновање на работен однос не може да се утврдат: староста и полот, освен во случај кога тоа со посебни прописи поинаку е утврдено.

За извршување на работи и работни задачи за кои како посебен услов не се бара стручна подготовка или друг вид стручна оспособеност не може како посебен услов да се утврди работното искуство.

Член 8

Во случај на дискриминација утврдена во Законот за работните односи, кандидатот за вработување има право да бара надомест согласно Законот за облигационите односи.

Член 9

За кандидатите кои се пријавиле на јавен оглас, Училишниот одбор дава мислење до директорот на училиштето.

Член 10

Проверка на способностите за вршење на работите на определено работно место врши работодавачот, односно тело што тој го овластил и тоа со:

- тестирање;
- разговор и сл.;
- аудиција.

2. Работен однос на определено време**Член 11**

Работен однос на определено време може да се заснова за време кое е однапред определено за настава, најмногу до 12 месеци за учебната година.

Работниот однос договорен со договор за вработување на определено време, се трансформира во работен однос на неопределено време, ако работникот продолжи да работи по истекот на 5 (пет) години со прекин или без прекин.

3. Договор за вработување**Член 12**

Оправдани причини за нестاپување на работникот на работа на денот определен со Договорот за вработување се:

- болест;
- смртен случај на член на потесно семејство;
- елементарна непогода (пожар, поплава и сл.);
- други случаи утврдени со Колективен договор утврден на ниво на работодавач.

4. Приправник**Член 13**

Должината на приправничкиот стаж се утврдува во зависност од степенот на образованието и од работното место и тоа:

- за IV степен- до 6 месеци;
- за V степен -до 8 месеци;

- за VI степен- до 12 месеци;
- за VII степен- до 12 месеци.

Должината на приправничкиот стаж за вработените вклучени во наставата е 12 месеци, без оглед на неделниот фонд на наставни часови кои ги остварува.

Член 14

Ако на јавниот оглас за засновање на работен однос за наставник, стручен соработник, односно воспитувач не се јави лице со положен стручен испит, работен однос може да заснова лице без положен стручен испит, на определено време до крајот на учебната година.

Член 15

На приправникот приправничкиот стаж му се продолжува во случај на отсуство од работа кое надминува 20 дена од приправничкиот стаж, освен во случај на отсуство за време на годишен одмор.

5. Распоредување на работник

Член 16

Работникот во текот на траењето на работниот однос, според потребите на процесот за работа може да биде распореден на друго работно место во дејноста кое одговара на неговиот степен на стручна подготовка, квалификација, односно способност, особено во следните случаи:

- ако работното место се укинува или е намален обемот на извршувањето;
- ако работното место на кое се распоредува работникот е слободно, односно испразнето.

Член 17

Одлука за распоредување на работник донесува директорот.

Распоредувањето се врши откако директорот и работникот ќе потпишат нов договор за работа.

II. ПРАВАТА НА РАБОТНИЦИТЕ И НИВНАТА ПОЛОЖБА

1. Одмори и отсуства

Член 18

Работникот има право на годишен одмор во траење од 20 до најмногу 26 работни дена.

Работникот кој нема една година работа во календарската година во која засновал работен однос, има право на годишен одмор во траење од по два работни дена за секој месец поминат на работа.

Должината на годишниот одмор ја утврдува директорот, особено врз основа на: должината на работниот стаж, сложеноста на работите на работното место, условите за работа и здравствената состојба на работникот.

Член 19

На работниците по основа на времето поминато во работен однос, годишниот одмор се зголемува:

- од 1-10 години се зголемува за 1 (еден) работен ден,
- од 11-20 години се зголемува за 2 (два) работни дена,
- над 20 години се зголемува за 3 (три) работни дена.

Член 20

На работниците по основ на сложеност на работата, годишниот одмор се зголемува за:

- работи од I до III група на сложеност за 1 (еден) ден,

- работи од IV и V група на сложеност за 2 (два) дена,
- работи од VI, VII1 и VII2 група на сложеност за 3 (три) дена.

Член 21

На лица кои работат со ученици со умерени и тешки пречки во психичкиот развој и ученици со трајна телесна попреченост, по основа на услови за работа годишниот одмор им се зголемува за еден работен ден.

Член 22

Траењето на годишниот одмор по основа на старост и на здравствена состојба, може да биде и подолго од 26 работни дена и се зголемува и тоа:

- за работник-жена над 57 години старост и работник-маж над 59 години старост, за три работни дена;
- за работник инвалид, за три работни дена;
- за работник со најмалку 60% телесно оштетување, за три работни дена;
- за работник кој негува и чува дете со телесен или душевен недостаток, за три работни дена.

Член 23

Наставниците годишниот одмор го користат за време на летниот распуст на учениците.

По исклучок, наставниците на кои им престанува работниот однос по основ на пензионирање, годишниот одмор можат да го искористат за време на учебната година.

Планот за користење на годишниот одмор се истакнува на огласна табла или друг начин на писмено известување, најмалку 30 дена пред користење на годишниот одмор на работникот.

Секој работник во рок од 15 дена од известувањето може да предложи распоред кој е за него поповолен. Распоредот за користење на годишниот одмор го утврдува директорот на училиштето.

За користење на боледување за време на годишниот одмор, работникот го известува директорот во рок од 48 часа, доколку за тоа постојат објективни можности.

Решение за користење на годишниот одмор донесува директорот.

Член 24

Работникот има право на платен одмор од работа со надомест на плата до 7 дена во текот на календарската година во следните случаи:

- за склучување на брак-3 (три) дена;
- за склучување на брак на деца-2 (два) дена;
- за раѓање или посвојување на дете-2 (два) дена;
- за смрт на сопругник или дете-5 (пет) дена;
- за смрт на родител, брат, сестра-2 (два) дена;
- за смрт на родител на сопругник-2 (два) дена;
- за смрт на дедо или баба-1 (еден) ден;
- за полагање на стручен испит-2 (два) дена;
- за полагање на испити за дошколување и оспособување за потребите на работодавачот или за сопствен интерес-5 (пет) дена;
- за селидба на семејството од едно на друго место-2 (два) дена;
- за елементарни непогоди- 3 (три) дена;
- за селидба на семејството во исто место-1 (еден) ден;
- за неодојливи итни работи-2 (два) дена.

Во случаите од став 1 на овој член, платен одмор од работа се обезбедува без оглед на барањето на процесот на работа и се користи во деновите на траењето на основот врз основа на кој се остварува.

Одлука за платен одмор од став 1 на овој член носи директорот.

Член 25

Работникот може да користи отсуство без надоместок на плата до 3 (три) месеци во календарската година, особено во следните случаи:

- неодојливи лични работи;
- неѓа на член на семејство, која не е медицински индицирана;
- изградба или поправка на куќа или стан;
- за лечење на своја сметка;
- во други случаи на барање на работниците.

Барањето работникот го поднесува по правило најмалку 15 дена пред времето што се бара за користење.

Одлука за отсуство од став 1 на овој член носи директорот.

2. Заштита на работниците при работа**Член 26**

Работодавачот е должен најмалку еднаш на три години да го упати работникот на систематски здравствен преглед заради откривање на професионални заболувања, ако со закон не е поинаку уредено.

Средствата за систематски прегледи ги обезбедува работодавачот.

Член 27

Работодавачот е должен работникот-инвалид на трудот, односно работникот со изменета работна способност, да го распореди на соодветно работно место во рок од 15 дена по конечното на решението.

III. НАДОМЕСТ НА ШТЕТА**Член 28**

Работникот кој по своја вина намерно или од тешка небрежност ќе направи штета на работата, должен е истата да ја надомести.

Против одлуката за надомест на штета, што ја донесува директорот, односно од него овластено тело, работникот има право на приговор до Училишниот одбор во училиштето во рок од осум дена на доставувањето на одлуката.

Член 29

Училишниот одбор може поради оправдани причини да го ослободи работникот од плаќање надомест на штета во целина или делумно, под услови, случаи и критериуми утврдени со овој Колективен договор.

Член 30

Како оправдани причини, случаи и критериуми поради кои Училишниот одбор може да го ослободи работникот од плаќање надомест на штетата во целина или делумно, се сметаат:

- ако штетата ја сторил да го заштити животот на работниците и учениците;
- ако штетата ја сторил да го заштити имотот на работодавачот и
- други случаи утврдени со Колективен договор на ниво на работодавачот.

IV. ПЛАТИ, НАДОМЕСТОЦИ НА ПЛАТИ И ДРУГИ ПРИМАЊА**1. Плата на работникот****Член 31**

Работодавачот е должен на работникот да му исплатува плата за извршената работа.

Платата се пресметува и исплатува најмалку еднаш месечно.

Платата на работникот во тековниот месец за претходниот месец се исплатува во паричен износ најдоцна до 10- во месецот.

Придонесите и даноците на платата на работникот ги плаќа работодавачот со исплата на платата.

Член 32

Работодавачот е должен претходно да ги извести работниците за денот на исплаќањето на платата, на секој работник да му даде писмена пресметка за исплатената месечна плата, придонесите од плата и надоместоците од плата, како и до 31 јануари да му издаде писмена пресметка од која се гледа плаќањето на даноците и придонесите на плата во претходната година.

Член 33

Платата на работникот се состои од основна плата, дел од платата за успешност и додатоците на плата.

2. Основна плата**Член 34**

Најниската плата за најнизок степен на сложеност ја утврдуваат и објавуваат потписниците на овој Колективен договор најмалку еднаш во календарската година.

При утврдување на најниската плата се поаѓа од општото ниво на платите во јавниот сектор, трошоците за живот во земјата, социјалните движења и другите социјални состојби во земјата.

Член 35

Најниската плата за одделни степени на сложеност за полно работно време и нормален учинок на работникот, се утврдува така што износот на најниската плата за најнизок степен на сложеност се множи со соодветниот коефициент за степен на сложеноста на работното место и тоа:

I. ГРУПА

Едноставна, рутинска работа за обавување на работните задачи:

- општ работник

Коефициент на сложеност 1,00

II. ГРУПА

Помалку сложени работни задачи, односно работа со едноставни средства за работа:

1. Подгрупа

- хигиеничар

- чувар

Коефициент на сложеност 1,50

2. Подгрупа

- перачка

- сервирка-садомијач

Коефициент на сложеност 1,70

III. ГРУПА

Средно сложени работи и задачи, за кои се потребни потесни познавања за работата:

- ложач-ракувач на парни котли

Коефициент на сложеност 2,00

IV. ГРУПА

Сложени работи од широк профил за кои се потребни и стручни познавања:

1. Подгрупа

- економ-домаќин

- готвач

- хауз-мајстор

Коефициент на сложеност 2,30

2. Подгрупа

- возач

Коефициент на сложеност 2,50

V. ГРУПА

Сложени работи кои бараат поголем степен на самостојност во извршување на работата:

- благајник
- технички секретар
- негувател

Коефициент на сложеност 2,50

VI. ГРУПА

Посложени работи за кои се бара целосна самостојност во повеќе области во извршување на работата:

- технички секретар кој врши благајнички и други слични работи
- благајник кој врши и административни и слични работи

Коефициент на сложеност 2,70

VII.-1 ГРУПА

Високо сложени работи сврзани за изведување на воспитна и стручна работа кои бараат самостојност во извршување на работата:

- секретар
- воспитувач

Коефициент на сложеност 3,50

VII.-2. ГРУПА

Високо сложени работи во воспитно-образовниот процес на наставниците и стручните соработници кои имаат можност на усовршување, оспособување и напредување во звања согласно со закон:

1. Подгрупа

- наставник-приправник
- стручен соработник-приправник

Коефициент на сложеност 3,15

2.Подгрупа

- наставник-приправник во училишта со ученици со посебни потреби
- наставник-приправник во училишта за уметничко образование кои изведуваат индивидуална и групна настава
- стручен соработник-приправник во училишта со ученици со посебни потреби

Коефициент на сложеност 3,40

3.Подгрупа

- наставник
- стручен соработник

Коефициент на сложеност 3,50

4.Подгрупа

- наставник во училишта со ученици со посебни потреби
- наставник во училишта за уметничко образование кои изведуваат индивидуална и групна настава
- стручен соработник во училишта со ученици со посебни потреби

Коефициент на сложеност 3,80

5.Подгрупа

- наставник-ментор
- стручен соработник-ментор

Коефициент на сложеност 4,00

6.Подгрупа

- наставник-ментор во училишта со ученици со посебни потреби
- наставник-ментор во училишта за уметничко образование кои изведуваат индивидуална и групна настава

- стручен соработник-ментор во училишта со ученици со посебни потреби

Коефициент на сложеност 4,30

7.Подгрупа

- наставник-советник
- стручен соработник-советник

Коефициент на сложеност 4,50

8.Подгрупа

- наставник-советник во училишта со ученици со посебни потреби
- наставник-советник во училишта за уметничко образование кои изведуваат индивидуална или групна настава
- стручен соработник-советник во училишта со ученици со посебни потреби

Коефициент на сложеност 4,80.

Член 36

Коефициентот на стручните (секретар и воспитувач), административните и техничките работни места утврдени во членот 34 се зголемува за 0,2 коефициент во училишта со ученици со посебни потреби.

Член 37

Наставниците кои остваруваат посебен наставен план и програма утврден од министерот за образование и наука, за ученици со посебни потреби во паралелки во основните училишта коефициентите утврдени во членот 35 се зголемува за 0,2 коефициент.

Член 38

За сите други работни места кои не се наведени во член 35 од овој Колективен договор, работодавецот ги вреднува според коефициентот на сложеност во соодветната група и подгрупа на која и припаѓа работното место.

3. Додатоци на плата за потешки услови за работа**Член 39**

Коефициентот на наставникот од соодветната група и подгрупа од членот 35 се зголемува за 0,2 коефициент ако работи во комбинирана паралелка.

Член 40

Коефициентот на работниците од соодветната група и подгрупа од членот 35 се зголемува ако работи во ридско-планински подрачја и тоа:

- 0,50 коефициент за училишта во прва категорија,
- 0,30 коефициент за училишта во втора категорија,
- 0,10 коефициент за училишта во трета категорија.

Категоризацијата на училиштата во прва, втора и трета категорија од ридско планински подрачја се врши според акт кој го носи министерот за образование и наука.

4. Додатоци на плата за успешност во работењето**Член 41**

Претходно стекнатите педагошки звања како резултат на успешност во работењето (истакнат педагошки работник и особено истакнат педагошки работник) се вреднуваат со:

- 0,15 коефициент за истакнат педагошки работник,
- 0,30 коефициент за особено истакнат педагошки работник.

Член 42

Коефициентот на наставникот од соодветната група и подгрупа во основното училиште и на воспитувачот во воспитни групи во ученичките домови во состав на основното училиште се зголемува за одделенско раководство за 0,20 коефициент.

Член 43

Ва време на приправничкиот стаж на работникот му припаѓа 90% од најниската плата предвидена за работното место за кое се оспособува.

Член 44

Работникот има право на 0,50% додаток на платата за секоја година работен стаж, а најмногу до 20%.

Член 45

Надоместоците на плата поврзани со работата, на работникот му се исплатуваат во висина, основница и рок на пресметување со Општиот колективен договор за јавниот сектор.

Член 46

За време на привремена неспособност за работа поради болест и повреда, согласно Законот за здравствено осигурување, работникот има право на надоместок на плата во висина:

- 70% за период до 7 (седум) дена;
- 80% за период до 15 дена;
- 90% за период до 21 ден, од просечно исплатената плата на работникот во последните три месеци.

Во случај на спреченост за работа поради професионални заболувања, повреди на работа, давање на крв и за други случаи утврдени со закон, надоместокот се утврдува во висина од 100% од основницата на платата на работникот исплатена во претходниот месец.

V. ИНФОРМИРАЊЕ НА РАБОТНИЦИТЕ**Член 47**

Директорот обезбедува редовно и навремено информирање на работниците за:

- годишни програми за работа;
- позначајни решенија што влијаат на економската и социјалната положба на работниците;
- инвестициони вложувања од приходи на училиштето, донации, спонзорства и сл.;
- нацрти односно предлози на општи акти со кои се уредуваат одредени прашања од областа на работните односи;
- организациони промени;
- годишни финансиски планови и завршна сметка;
- предлог-одлуки со кои се уредуваат правата на работниците;
- плати, надоместоци и други примања.

Информирањето на работниците се врши преку огласна табла, училишниот одбор, синдикатот и лично на работникот.

VI. СТРУЧНО ОСПОСОБУВАЊЕ И ОБРАЗОВАНИЕ НА РАБОТНИЦИТЕ**Член 48**

Работникот има право на образование кога тоа е во интерес на работодавачот и за сопствен интерес.

Работникот е должен да се образува доколку работодавачот го упати на образование.

Доколку образованието е организирано од страна на работодавачот во работно време, времето поминато на образование се смета во редовното работно време, така што работникот има исти права како да бил на работа.

На работникот кој се оспособува во интерес на работодавачот и кој е упатен на образование му припаѓа надомест на трошоците сврзани со образованието:

- превоз;
- котизација и школарина;
- трошоци за исхрана;
- трошоци за престој.

Меѓусебните права и обврски меѓу работникот упатен на образование и работодавачот се утврдуваат со посебен договор.

Работодавачот е должен работникот кој е упатен на образование да го распореди на работно место согласно добиеното образование, во моментот (период) утврден со договорот.

Доколку работодавачот не ги исполни обврските од договорот за образование, работникот е ослободен од своите обврски што произлегуваат од тој договор. Доколку работникот не ги исполни своите обврски од договорот должен е на работодавачот да му ги надомести сите трошоци сврзани со образованието.

VII. СИНДИКАТИ И РАБОТОДАВЦИ**1. Услови за работа на Синдикатот****Член 49**

Работодавачот е должен да му создаде услови за работа и дејствување на СОНК согласно законот, како и:

- на барање на синдикатот да му достави податоци и информации за оние прашања што имаат најнепосредно влијание на материјалната и социјалната положба и да ги разгледува мислењата и предлозите на синдикатот во постапката за донесување на одлуки и решенија што имаат влијание на материјалната и социјалната положба на работниците, во присуство на претставник на синдикатот;

- стручни, административни и технички услови за работа на синдикатот за остварување на синдикалните функции;

- на претставникот на синдикатот да му овозможи непречено комуницирање со работодавачот, односно од него овластен претставник, како и да му дозволи пристап на работните места на работниците кога тоа е неопходно за остварување на функциите на синдикатот.

Член 50

На Синдикатот му се доставуваат покани со материјали за седници на соодветните органи и му се овозможува учество на неговите претставници кога се одлучува по прашања кои влијаат врз материјалната и социјалната положба на работниците.

Член 51

Синдикалниот претставник кај работодавачот, за време на вршењето на својата должност во синдикатот и две години по нејзиното престанување, не може:

- да биде распореден во рамките на ист работодавач или преместен кај друг работодавач без негова согласност;
- да му престане работниот однос поради деловни причини (економски, технолошки, структурални и слични промени);
- да му престане работниот однос со отказ од страна на работодавачот без согласност на републичкиот орган на Синдикатот.

Член 52

На претставникот на Синдикатот му се овозможува ослободување од работа за сите синдикални оспособувања и ефикасно вршење на функциите на Синдикатот.

Член 53

Директорот, како и Училишниот одбор должни се да ги разгледаат предлозите, иницијативите, мислењата и барањата на Синдикатот во врска со остварувањето на правата и обврските од работа и за заземените ставови да го известат Синдикатот.

Директорот е должен да го прими на разговор синдикалниот претставник на негово барање и со него да ги разгледа прашањата во врска со синдикалните активности и оние што се од материјален интерес на вработените.

Директорот е должен без надоместок да ги осигура следните услови за работа на Синдикатот:

- простор за одржување на состаноци;
- право на одржување на синдикален состанок во работно време со претходно известување до директорот пред одржување на состанокот;
- право на користење на телефон, телефакс во работното време и два часа потоа;
- слобода на синдикалното информирање и распределба на синдикалниот печат;
- технички услови за работа на Синдикатот во обем неопходен за остварување на синдикалните активности;
- пресметка и уплата на синдикалната членарина преку исплатни листи.

2. Остварување на правото на штрајк

Член 54

Работодавачот е должен да исплати надоместок на плата за работниците за време на штрајкот за работниците кои учествувале на штрајкот во висина од основната плата на работникот, доколку синдикатот организирал штрајк заради кршење на правата на работниците утврдени со закон, колективен договор или акт на работодавецот.

Работодавачот е должен да исплати придонеси од плата за работниците за време на штрајкот за работниците кои учествувале на штрајкот, доколку синдикатот организирал штрајк заради зголемување на правата на работниците.

VIII. ОТКАЖУВАЊЕ НА ДОГОВОРОТ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ СО ОТКАЗ

1. Откажување на договорот за вработување од страна на работодавецот

Член 55

Работодавачот има право да го откаже договорот за вработување ако работникот е неспособен да ги извршува работните задачи или ако ја крши работната дисциплина и работниот ред.

Член 56

Работодавачот нема право да го откаже договорот за вработување ако не постои основана причина сврзана за неговото однесување или ако причината не е заснована на потребите на функционирањето на работодавачот (деловна причина).

Член 57

Неосновани причини за откажување на договорот за вработување се:

1. членство на работникот во Синдикатот или учество во синдикални активности во согласност со закон и колективен договор;
2. поднесување на тужба или учество во постапка против работодавецот заради потврдување на кршење на договорените и други обврски од работен однос пред арбитражни, судски и управни органи;
3. одобрено отсуство од работа заради болест или повреда, бременост, раѓање и родителство и нега на член на семејството;
4. користење на одобрено отсуство од работа и годишен одмор;
5. образование на работникот за потребите на работодавачот и

6. други случаи на мирување на работниот однос утврдени со закон.

Член 58

Пред откажување на договорот за вработување со отказ од страна на работодавачот, работодавачот е должен на работникот да му обезбеди потребни услови за работа и му даде соодветни упатства, насоки и со писмено предупредување за неисполнување на работните обврски, како и можноста за отказ доколку во рок од 30 дена од денот на даденото упатство, насока и предупредување, работникот не го подобри своето работење.

Член 59

За утврдување на повреда сврзана за кршењето на работната дисциплина или неисполнување на обврските утврдени со закон, колективен договор или акт на работодавачот, Училишниот одбор формира комисија составена од 3 члена од редот на вработените.

Комисијата се формира за секој случај посебно.

Комисијата писменото мислење го доставува до работодавачот во рок од 10 дена.

Член 60

Во зависност од степенот на одговорноста на работникот, условите под кои е направена повредата на работните обврски, поранешната работа и однесување на работникот, тежината на повредата и нејзините последици, работодавачот може отказот на работникот да го замени со парична казна, која не може да биде поголема од 15% од месечната плата на работникот, во траење од еден до шест месеци.

Член 61

Работодавачот пред да донесе одлука за откажување на договорот за вработување поради кршење на работната дисциплина или неисполнување на обврските, должен е да го земе предвид мислењето на комисијата од член 57 од овој колективен договор.

Член 62

Одлуката за откажување на договорот за вработување, односно одлуката за изрекување на парична казна задолжително се дава во писмена форма, со образложение на основот и причината за откажување на договорот за вработување, односно причината за изрекување на парична казна со правна поука.

Одлуката за откажување на договорот за вработување и изрекување на парична казна ја донесува директорот.

Член 63

Одлука за отказ на договорот за вработување, работодавачот е должен да донесе за еден месец од денот на дознавањето на повредата на работната дисциплина, работниот ред, неисполнувањето на обврските и поради неспособност за извршувањето на работните задачи, односно во рок од 6 месеци од денот кога е сторена повредата.

Член 64

Пред донесување на одлука за откажување на договорот за вработување со отказ, работодавачот е должен да побара мислење од претставникот на основната синдикална организација на СОНК и истото да го земе во предвид при донесувањето на одлуката, ако истото е доставено.

Одговорот по мислењето, работодавачот е должен да го достави до претставникот на основната синдикална организација на СОНК во рок од 5 (пет) работни дена од добиеното мислење.

Член 65

Против одлуката за откажување на договорот за вработување работникот има право на приговор до Училишниот одбор.

Приговорот се поднесува во рок од осум дена од денот на добивањето на отказот.

Приговорот го одлага извршувањето на одлуката за отказ до донесување на конечна одлука по приговорот.

Одлука по приговорот се донесува во рок од осум дена од денот на поднесувањето на приговорот.

Работникот кој не е задоволен од одлуката донесена по приговорот има право да поведе спор пред надлежен суд.

На барање на работникот, претставник на СОНК може да го застапува работникот во постапката по приговорот.

Член 66

Должината на отказниот рок изнесува:

- од 1-10 години работен стаж-1 (еден) месец,
- над 10-15 години работен стаж-до 2 (два) месеци,
- над 15 години работен стаж-до 3 (три) месеци.

Член 67

За време на отказниот рок работодавачот е должен да му овозможи на работникот отсуство од работа 4 (четири) часа во текот на работната недела заради барање на ново вработување.

За време на отсуството од работа од став 1 на овој член, работникот има право на надомест на плата во висина на основната плата утврдена со овој колективен договор.

2. Откажување на договорот за работа заради деловни причини (економски, технолошки, структурални и слични промени)

Член 68

Директорот за намерата, а најдоцна во рок од 30 дена пред донесувањето на одлука за откажување на работниот однос од деловни причини на работник, односно работници, е должен за причините за престанување на потребата од работа на работникот, односно работниците, за предвидениот број и категорија на вишок на работници и за предвидениот рок во кој ќе престане потребата од работа на работникот, односно работниците, да го извести синдикалниот претставник кај работодавецот, да се советува со него за можните начини и ограничување на бројот на отказите и за можните мерки за спречување и ублажување на штетните последици.

Член 69

На работникот може да му престане работниот однос поради деловни причини (економски, технолошки, структурални и слични промени) кога Училишниот одбор донесува одлука за воведување промени во организацијата, структурата и технологијата на работењето кои предизвикуваат потреба од намалување на бројот на работниците.

Член 70

Училишниот одбор пред донесувањето на одлуката од член 68 на овој колективен договор, ги информира работниците и претставникот на основната синдикална организација на СОНК за видот на промените и за престанок на работниот однос на определени работници, бројот и структурата на работниците на кои ќе им престане работниот однос, мерките што ќе бидат преземени за спречување, односно ублажување на последиците од тие промени и правата на работниците што ќе им бидат обезбедени и при тоа го зема предвид мислењето на синдикалниот претставник.

Член 71

При определување на работниците на кои им престанува работниот однос со отказ поради деловни причини (во натамошниот текст: технолошки вишок) и при утврдувањето на приоритетот за задржување на работното место на работниците се поаѓа од следните критериуми:

А) Степен на стручна подготовка и квалификација:

- ВСС - 20 бода
- ВШС-18 бода
- ССС -10 бода
- ВКВ -8 бода
- КВ - 6 бода
- ПКВ - 4 бода

Б) Работно искуство во дејноста :

- работно искуство на работното место во дејноста со соодветна стручна подготовка - 0,40 бода за година;
- работно искуство за работното место кое се бодира, за работник со пониска или несоодветна стручна подготовка - 0,20 бода за година.

Бодирањето на работното искуство се врши врз основа на актот за систематизација на работните места во училиштето и соодветната документација на работниците.

В) Успешност во работењето:

В.1.1. Придонес и резултати во наставата и стручната работа :

- успешно, квалитетно и ефикасно ги остварува работните задачи со натпросечни резултати-13 бода;
- успешно ги остварува работните задачи со просечни резултати-9 (девет) бода;
- ги остварува работните задачи без поголеми резултати-5 (пет) бода;
- ги остварува работните задачи под планираните и предвидени резултати-1 (еден) бод;

В.1.2. Придонес и резултати постигнати вон наставните активности и вон редовната работа (секции, натпревари, дополнителна настава и др.):

- натпросечни активности и резултати-9 (девет) бода;
- просечни активности и резултати-6 (шест) бода;
- потпросечни активности и резултати-1 (еден) бод;

В.1.3. Поширок придонес во воспитно-образовната дејност:

- автор на учебник, прирачник, збирка, скрипта, сликовница- 5(пет) бода;
- коавтор на учебник, прирачник, збирка, скрипта, сликовница -3(три) бода;
- рецензент на учебник, прирачник, збирка, скрипта, сликовница-2 (два) бода;
- ментор на приправник, автор на објавени стручни написи-2 (два) бода;

В.1.4. Звања и други признанија:

- државни признанија и други одликувања за посебни заслуги во воспитно-образовната дејност на ниво на Републиката-12 бода;

- општински, односно признанија на Град Скопје за посебни заслуги во воспитно- образовната дејност - 8 (осум) бода;

- особено истакнат педагошки работник-6 (шест) бода;

- истакнат педагошки работник-4 (четири) бода;

В.2. Успешност во работењето на административно-техничките работници:

- успешно и квалитетно ги остварува работните задачи со натпросечни резултати-44 бода;
- ги остварува работните задачи со просечни резултати-32 бода;

- ги остварува работните задачи без поголеми резултати-20 бода;
- ги остварува работните задачи под планираните предвидени резултати-1 (еден) бод.

Г) Економско-социјална состојба :

- работник во чие семејство се остваруваат приходи по член на семејство до 30% од просечната плата на ниво на Републиката за последниот месец, објавена во „Службен весник на Република Македонија“-10 бода.

Семејство во смисла на овој колективен договор го сочинува: брачен другар, деца родени во брак, вон брак или посвоени, родители на брачните другари со кои живеат во иста заедница.

Семејство од став 2 на овој член претставува заедница на живеење во кое има заеднички приходи и трошоци на заедничко живеење.

Д) Работен стаж :

Работниот стаж се утврдува според севкупните години на работен стаж и тоа по 0,1 бод за година.

Ѓ) Возраст:

Возраста на работникот се бодира според годините утврдени со закон како услов за пензионирање и тоа 64 години возраст. Бодовите за возраст се пресметуваат кога годините за старост се множат со десет, а производот се дели со 64.

Е) Здравствена состојба:

- работник со трајни телесни недостатоци поради повреда на работа или професионални заболувања-20 бода;

- инвалидност на работник кој работи со скратено работно време-10 бода.

Здравствената состојба се утврдува со соодветна документација од надлежна здравствена установа.

Член 72

Со колективен договор на ниво на работодавец може да се утврдат дополнителни критериуми и бодови за вреднување на работниците, како и постапката за оценување и бодирање по утврдените критериуми.

Член 73

Бодирањето и утврдување на ранг-листата на работниците според бодови, согласно критериумите од член 70 и 71 од овој колективен договор го врши комисија.

Комисијата ја формира Училишниот одбор во согласност со претставникот на синдикалната организација.

Комисијата брои пет члена од вработените именувани врз основа на стручност и компетентност.

Комисијата од членовите избира претседател.

Комисијата ја утврдува ранг-листата на работниците според бодови со мнозинство на гласови.

Член 74

Успешноста на работењето на работниците се оценува и бодира според придонесот и резултатите во текот на работното искуство на соодветно работно место кое се бодира.

Член 75

Директорот на училиштето донесува одлука за откажување на договорот за вработување од деловни причини (технолошки вишок).

Член 76

За технолошки вишок ќе биде прогласен работник кој на ранг-листата остварил најмал број на бодови.

Член 77

Доколку рангираните работници имаат ист број на бодови предност има работникот кој е бодира со поголем број на бодови според критериумите од економско - социјалната положба.

Член 78

Доколку по критериумот од член 76 работниците се наоѓаат во иста положба, предност да го задржат работното место имаат:

- работничка за време на бременост и со дете до две години;

- самохран родител;

- усвоител на дете до седум години;

- родител со потешко хендикепирано дете кој поради тоа работи со скратено работно време;

- работник со преостаната работна способност кој работи со скратено работно време;

- еден од брачните другари доколку во установата е вработен и другиот брачен другар на исто работно место што се бодира.

Член 79

Работникот кој е пет години до исполнување на условот за пензионирање, не може да се прогласи за технолошки вишок.

Член 80

На работникот за кој престанала потребата за работа поради технолошки вишок, неговите права се остваруваат согласно Законот за работните односи.

Член 81

Министерството за образование и наука, СОНК и Заедницата на единиците на локалната самоуправа склучуваат спогодба за решавање на технолошкиот вишок, со цел вработување на работниците прогласени за технолошки вишок кај друг работодавач со вработување без огласување на работно место, односно дополнување на работното време кај друг работодавач.

Член 82

Согласно годишната програма за работа и бројот на запишаните деца во установата, директорот е должен да ги пријави слободните работни места до Министерството за образование и наука и општините односно градот Скопје.

IX. ЗАШТИТА НА ПРАВАТА НА РАБОТНИЦИТЕ

Член 83

За остварување на поединечните права од работен однос, работникот има право да бара заштита кај работодавачот, пред надлежниот суд, Синдикатот, инспекциските органи и други органи, во согласност со закон и Колективен договор.

Член 84

Работникот има право да поднесува барање заради остварување на своите права од работниот однос, како и право на приговор против одлуката донесена во врска со неговите права, обврски и одговорности.

Барањето, односно приговорот, работникот го поднесува до Училишниот одбор во рок од 8 (осум) дена од денот на врачувањето на одлуката со која е повредено неговото право, односно од денот кога дознал за повредата на правото.

Поднесување на барањето, односно приговорот од став 1 на овој член го задржува извршувањето на одлуката до донесувањето на конечна одлука на работодавачот, освен во случаи утврдени со закон.

Член 85

Училишниот одбор е должен да донесе одлука во рок од 15 дена од денот на поднесувањето на барањето, односно приговорот.

Директорот е должен да ја изврши одлуката на Училишниот одбор по приговорот.

Член 86

Училишниот одбор е должен, пред донесувањето на одлуката односно приговорот, да побара мислење од претставникот на синдикалната организација, задолжително да го разгледа и за него да се изјасни, ако претставникот на Синдикатот го доставил мислењето.

Претставникот на Синдикатот, може да учествува во постапката пред Училишниот одбор кој одлучува по поднесеното барање, односно приговор на работникот и на негово барање да го застапува во остварувањето на неговото право.

Член 87

Работникот има право да присуствува во постапката пред Училишниот одбор по приговорот.

Член 88

Работникот кој не е задоволен од одлуката од член 85, во рок од 15 дена од врачувањето на одлуката или 15 дена од поднесувањето на приговорот доколку од денот на поднесувањето на приговорот не се донесе одлука, има право на тужба пред надлежен суд.

Член 89

Работникот кој отсутствува од работа поради заштита на правото од работен однос, ќе се смета како да бил на работа и по таа основа не може да му се намалува платата.

Член 90

Работникот и работодавецот можат да се согласат работниот спор да го решат со арбитража согласно закон. Одлуката на арбитражата е конечна и задолжителна за двете страни.

X. РЕШАВАЊЕ НА СПОРОВИ И АРБИТРАЖА**Член 91**

За решавање на споровите меѓу страните на овој Колективен договор што не може да се решат со меѓусебно преговарање се формира Комисија.

Член 92

Секоја од страните именува по три члена во Комисијата.

Членовите на Комисијата спогодбено именуваат претседател како седми член.

Член 93

Постапката за решавање на спорот започнува на барање на една од страните на Колективниот договор и треба да заврши во рок до 30 дена.

Член 94

Секое решение што потписниците ќе го постигнат мора да биде во писмена форма.

Со донесеното решение страните преземаат активности со кои спорот се разрешува.

Член 95

Ако постапката за решавање е неуспешна, спорот може да се решава пред Арбитражен совет, кој спорот треба да го реши во рок од 30 дена.

Секој од учесниците именува по три арбитра.

Претседателот на Арбитражниот совет како седми член го именуваат арбитраите спогодбено.

Арбитражниот совет одлучува со мнозинство гласови од вкупниот број членови. Одлуките на Советот се обврзувачки за двете страни и имаат сила на извршен наслон.

XI. ИЗМЕНИ И ДОПОЛНУВАЊА НА КОЛЕКТИВНИОТ ДОГОВОР**Член 96**

Секоја страна може да предложи измени и дополнувања на Колективниот договор.

Предлогот образложен во писмена форма се доставува до другиот потписник кој е должен да се изјасни во рок од 30 дена.

Во случај ако другата страна не го прифати предлогот за измени и дополнувања или не се изјасни по предлогот во рок од став 2 на овој член, двете страни може да започнат постапка пред Арбитражен совет.

Член 97

Страните се должни да го спроведуваат, контролираат и следат остварувањето на овој Колективен договор.

За толкување на одредбите на Колективниот договор, како и за следење на неговата примена страните формираат комисија.

Секој од потписниците на овој Колективен договор именува по 3 члена во комисијата.

Член 98

Секоја од страните, заради кршење на Колективниот договор од другата страна, може со тужба пред надлежен суд да бара заштита на правата утврдени со овој колективен договор.

XII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ**Член 99**

Овој колективен договор се склучува на неопределено време.

Член 100

Колективните договори што се склучуваат на ниво на работодавец задолжително се евидентираат во Советот на Самостојниот синдикат за образование, наука и култура на Република Македонија.

Член 101

Овој Колективен договор пред објавувањето се регистрира во Министерството за труд и социјална политика.

Член 102

Одредбите од членовите 35, 36 и 37 од овој Колективен договор започнуваат со примена од 1 јануари 2010 година.

Член 103

Овој Колективен договор влегува во сила осмиот ден од објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 0301-72/1
3 декември 2008 година
Скопје

Самостоен синдикат за
образование, наука и култура
на Република Македонија
Претседател,
Дојчин Цветаноски, с.р.

Бр. 07-9146/2
4 декември 2008 година
Скопје

Министерство за образование и
наука на Република Македонија,
Министер,
Петро Стојановски, с.р.

519.

Врз основа на член 203 од Законот за работните односи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 62/2005 и 106/2008) и согласно член 5 од Општиот колективен договор за јавниот сектор на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 10/2008), Министерството за образование и наука на Република Македонија и Самостојниот синдикат за образование, наука и култура на Република Македонија, на 2 декември 2008 година, го склучија следниот

КОЛЕКТИВЕН ДОГОВОР ЗА СРЕДНОТО ОБРАЗОВАНИЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој Колективен договор се уредуваат правата и обврските на работниците и на работодавачите од работен однос во средното образование.

Овој Колективен договор е задолжителен, односно ги обврзува сите работодавачи од ставот 1 на овој член.

Овој Колективен договор е задолжителен, односно ги обврзува работниците членови на СОНК и на други синдикати кои дополнително по писмен пат ги известиле и добиле согласност од потписниците на овој договорот за пристапување кон Колективниот договор за средното образование.

Член 2

Работодавач во смисла на овој Колективен договор е јавно средно училиште.

Член 3

Работник во смисла на овој Колективен договор е лице кое засновало работен однос во јавно средно училиште и е член на Самостојниот синдикат за образование, наука и култура на Република Македонија (во натамошниот текст: СОНК).

Член 4

Со Колективен договор на ниво на работодавач и со договор за работа може да се утврдат поголеми права утврдени со овој Колективен договор, како и други права кои не се предвидени со овој Колективен договор, ако тоа не е во спротивност со закон.

Доколку со Колективен договор на ниво на работодавач некои од правата на работниците се утврдени по-неповолно од правата што произлегуваат од овој Колективен договор, се применуваат одредбите од овој Колективен договор.

Член 5

Овој Колективен договор се применува и непосредно, доколку не е склучен Колективен договор на ниво на работодавач или со склучениот Колективен договор на ниво на работодавач не се опфатени сите права утврдени со овој Колективен договор.

ПОСЕБНИ ОДРЕДБИ

I. ЗАСНОВАЊЕ НА РАБОТЕН ОДНОС

1. Услови за засновање на работен однос

Член 6

Одлука за потреба за засновање на работен однос донесува директорот на јавното средно училиште.

Член 7

Работен однос може да заснова секое лице што ги исполнува условите утврдени со закон, овој Колективен договор или со акт на ниво на работодавач.

Посебните услови може да се предвидат како услов за засновање на работен однос ако се потребни за извршување на работите на одредено работно место.

Како посебни услови за засновање на работен однос може да се предвидат посебно: видот и степенот на стручната подготовка, посебни знаења и способности за извршување на соодветни работи, работното искуство, посебната здравствена состојба, психофизички способности и сл.

Како посебни услови за засновање на работен однос не може да се утврдат: староста и полот, освен во случај кога тоа со посебни прописи поинаку е утврдено.

За извршување на работи и работни задачи за кои како посебен услов не се бара стручна подготовка или друг вид стручна оспособеност не може како посебен услов да се утврди работното искуство.

Член 8

Во случај на дискриминација утврдена во Законот за работните односи, кандидатот за вработување има право да бара надомест согласно Законот за облигационите односи.

Член 9

За кандидатите кој се пријавиле на јавен оглас, Училишниот одбор дава мислење до директорот на училиштето.

Член 10

Проверка на способностите за вршење на работите на определено работно место врши работодавачот, односно тело што тој го овластил и тоа со:

- тестирање;
- разговор и сл.;
- аудиција.

2. Работен однос на определено време

Член 11

Работен однос на определено време може да се заснова за време кое е однапред определено за настава, најмногу до 12 месеци за учебната година.

Работниот однос договорен со договор за вработување на определено време, се трансформира во работен однос на неопределено време, ако работникот продолжи да работи по истекот на 5 (пет) години со прекин или без прекин.

3. Договор за вработување

Член 12

Оправдани причини за нестاپување на работникот на работа определен со Договорот за вработување се:

- болест
- смртен случај на член на потесното семејство;
- елементарна непогода (пожар, поплава и сл.) и
- други случаи утврдени со Колективен договор утврден на ниво на работодавец.

4. Приправник

Член 13

Должината на приправничкиот стаж се утврдува во зависност од степенот на образованието и од работното место и тоа:

- за IV степен- до 6 месеци;
- за V степен -до 8 месеци;
- за VI степен- до 12 месеци;
- за VII степен- до 12 месеци.

Должината на приправничкиот стаж за вработените вклучени во наставата е 12 месеци, без оглед на неделниот фонд на наставни часови кои ги остварува.

Член 14

Ако на јавниот оглас за засновање на работен однос за наставник, стручен соработник, односно воспитувач не се јави лице со положен стручен испит, работен однос може да заснова лице без положен стручен испит, на определено време до крајот на учебната година.

Член 15

На приправникот приправничкиот стаж му се продолжува во случај на отсуство од работа кое надминува 20 дена од приправничкиот стаж, освен во случај на отсуство за време на годишен одмор.

5. Распоредување на работник

Член 16

Работникот во текот на траењето на работниот однос, според потребите на процесот за работа може да биде распореден на друго работно место во дејноста кое одговара на неговиот степен на стручна подготовка, квалификација, односно способност, особено во следните случаи:

- ако работното место се укинува или е намален обемот на извршувањето;
- ако работното место на кое се распоредува работникот е слободно, односно испразнето.

Член 17

Одлука за распоредување на работник донесува директорот.

Распоредувањето се врши откако директорот и работникот ќе потпишат нов договор за работа.

II. ПРАВАТА НА РАБОТНИЦИТЕ И НИВНАТА ПОЛОЖБА

1. Одмори и отсуства

Член 18

Работникот има право на годишен одмор во траење од 20 до најмногу 26 работни дена.

Работникот кој нема една година работа во календарската година во која засновал работен однос, има право на годишен одмор во траење од по два работни дена за секој месец поминат на работа.

Должината на годишниот одмор ја утврдува директорот, особено врз основа на: должината на работниот стаж, сложеноста на работите на работното место, условите за работа и здравствената состојба на работникот.

Член 19

На работниците по основа на времето поминато во работен однос, годишниот одмор се зголемува:

- од 1-10 години се зголемува за 1 (еден) работен ден,
- од 11-20 години се зголемува за 2 (два) работни дена,
- над 20 години се зголемува за 3 (три) работни дена.

Член 20

На работниците по основ на сложеност на работата, годишниот одмор се зголемува за:

- работи од I до III група на сложеност за 1 (еден) ден,
- работи од IV и V група на сложеност за 2 (два) дена,
- работи од VI и VII група на сложеност за 3 (три) дена.

Член 21

На лица кои работат со ученици со умерени и тешки пречки во психичкиот развој и ученици со трајна телесна попреченост, по основа на услови за работа годишниот одмор им се зголемува за еден работен ден.

Член 22

Траењето на годишниот одмор по основа на старост и здравствена состојба, може да биде и подолго од 26 работни дена и се зголемува и тоа:

- за работник-жена над 57 години старост и работник-маж над 59 години старост за три работни дена;
- за работник инвалид со најмалку 60% телесно оштетување, за три работни дена;
- за работник кој негува и чува дете со телесен или душевен недостаток, за три работни дена.

Член 23

Наставниците годишниот одмор го користат за време на летниот распуст на учениците.

По исклучок, наставниците на кои им престанува работниот однос по основ на пензионирање, годишниот одмор можат да го искористат за време на учебната година.

Планот за користење на годишниот одмор се истакнува на огласна табла или друг начин на писмено известување, најмалку 30 дена пред користење на годишниот одмор на работникот.

Секој работник во рок од 15 дена од известувањето може да предложи распоред кој е за него поповолен. Распоредот за користење на годишниот одмор го утврдува директорот на училиштето.

За користење на боледување за време на годишниот одмор, работникот го известува директорот во рок од 48 часа, доколку за тоа постојат објективни можности.

Решение за користење на годишниот одмор донесува директорот.

Член 24

Работникот има право на платен одмор од работа со надомест на плата до 7 (седум) дена во текот на календарската година во следните случаи:

- за склучување на брак-3 (три) дена;
- за склучување на брак на деца-2 (два) дена;
- за раѓање или посвојување на дете-2 дена;
- за смрт на сопругник или дете-5 (пет) дена;
- за смрт на родител, брат, сестра-2 (два) дена;
- за смрт на родител на сопругник-2 (два) дена;
- за смрт на дедо или баба-1 (еден) ден;
- за полагање на стручен испит-2 (два) дена;
- за полагање на испити за дошколовање и оспособување за потребите на работодавачот или за сопствен интерес -5 (пет) дена;
- за селидба на семејството од едно на друго место-2 (два) дена;
- за елементарни непогоди- 3 (три) дена;
- за селидба на семејството во исто место-1 (еден) ден;
- за неодојливи итни работи-2 (два) дена.

Во случаите од став 1 на овој член, платен одмор од работа се обезбедува без оглед на барањето на процесот на работа и се користи во деновите на траењето на основот врз основа на кој се остварува.

Одлука за платен одмор од став 1 на овој член носи директорот.

Член 25

Работникот може да користи отсуство без надоместок на плата до 3 (три) месеци во календарската година, особено во следните случаи:

- неодождни лични работи;
- неа на член на семејство, која не е медицински индицирана;
- изградба или поправка на кука или стан;
- за лечење на своја сметка;
- во други случаи на барање на работниците.

Барањето работникот го поднесува по правило најмалку 15 дена пред времето што се бара за користење.

Одлука за отсуство од став 1 на овој член носи директорот.

2. Заштита на работниците при работа

Член 26

Работодавачот е должен најмалку еднаш на три години да го упати работникот на систематски здравствен преглед заради откривање на професионални заболувања, ако со закон не е поинаку уредено.

Средствата за систематски прегледи ги обезбедува работодавачот.

Член 27

Работодавачот е должен работникот-инвалид на трудот, односно работникот со изменета работна способност, да го распореди на соодветно работно место во рок од 15 дена по конечното на решението.

III. НАДОМЕСТ НА ШТЕТА

Член 28

Работникот кој по своја вина намерно или од тешка небрежност ќе направи штета на работата, должен е истата да ја надомести.

Против одлуката за надомест на штета, што ја донесува директорот, односно од него овластено тело, работникот има право на приговор до Училишниот одбор во рок од осум дена на доставувањето на одлуката.

Член 29

Училишниот одбор може поради оправдани причини да го ослободи работникот од плаќање надомест на штета во целина или делумно, под услови, случаи и критериуми утврдени со овој Колективен договор.

Член 30

Како оправдани причини, случаи и критериуми поради кои Управниот одбор може да го ослободи работникот од плаќање надомест на штетата во целина или делумно, се сметаат:

- ако штетата ја сторил да го заштити животот на работниците и учениците;
- ако штетата ја сторил да го заштити имотот на работодавачот; и
- други случаи утврдени со Колективен договор на ниво на работодавачот.

IV. ПЛАТИ, НАДОМЕСТОЦИ НА ПЛАТИ И ДРУГИ ПРИМАЊА

1. Плата на работникот

Член 31

Работодавачот е должен на работникот да му исплатува плата за извршената работа.

Платата се пресметува и исплатува најмалку еднаш месечно.

Платата на работникот во тековниот месец за претходниот месец се исплатува во паричен износ најдоцна до 10-ти во месецот.

Придонесите и даноците на платата на работникот ги плаќа работодавачот со исплата на платата.

Член 32

Работодавачот е должен претходно да ги извести работниците за денот на исплаќањето на платата, на секој работник да му даде писмена пресметка за исплатената месечна плата, придонесите од плата и надоместите од плата, како и до 31 јануари да му издаде писмена пресметка од која се гледа плаќањето на даноците и придонесите на плата во претходната година.

Член 33

Платата на работникот се состои од основна плата, дел од платата за успешност и додатоците на плата.

2. Основна плата

Член 34

Најниската плата за најнизок степен на сложеност ја утврдуваат и објавуваат потписниците на овој Колективен договор најмалку еднаш во календарската година.

При утврдување на најниската плата се поаѓа од општото ниво на платите во јавниот сектор, трошоците за живот во земјата, социјалните движења и другите социјални состојби во земјата.

Член 35

Најниската плата за одделни степени на сложеност за полно работно време и нормален учинок на работникот, се утврдува така што износот на најниската плата за најнизок степен на сложеност се множи со соодветниот коефициент за степен на сложеноста и тоа:

I. ГРУПА

Едноставна, рутинска работа за обавување на работните задачи:

- општ работник

Коефициент на сложеност 1,00

II. ГРУПА

Помалку сложени работни задачи, односно работа со едноставни средства за работа:

1. Подгрупа:

- хигиеничар

- чувар

Коефициент на сложеност 1,50

2. Подгрупа:

- перачка

- сервирка-садомијач

Коефициент на сложеност 1,70

III. ГРУПА

Средно сложени работи и задачи, за кои се потребни потесни познавања за работата:

- ложач-ракувач на парни котли

Коефициент на сложеност 2,00

IV. ГРУПА

Сложени работи од широк профил за кои се потребни и стручни познавања:

1. Подгрупа:

- економ-домаќин

- готвач

- хауз-мајстор

Коефициент на сложеност 2,30

2. Подгрупа:

- возач

Коефициент на сложеност 2,50

V. ГРУПА

Сложени работи кои бараат поголем степен на самостојност во извршување на работата:

- благајник
- технички секретар
- негувател
- соработник во практична настава (демонстратор, лаборант и други соработници)

Коефициент на сложеност 2,50

VI. ГРУПА

Посложени работи за кои се бара целосна самостојност во извршувањето на работата:

- раководител на работилница
- технички секретар кој врши и благајнички и други слични работи

Коефициент на сложеност 2,70

VII. 1. ГРУПА

Високосложени работи сврзани за изведување на воспитна и стручна работа, кои бараат самостојност во извршување на работата:

- секретар
- воспитувач

Коефициент на сложеност 3,50

VII.2. ГРУПА

Високо сложени работи во воспитно-образовниот процес на наставниците и стручните соработници кои имаат можност на усовршување, оспособување и напредување во звања согласно со закон:

1. Подгрупа

- наставник-приправник
- стручен соработник-приправник

Коефициент на сложеност 3,15

2. Подгрупа

- наставник-приправник во училишта со ученици со посебни потреби
- наставник-приправник во училишта за уметничко образование кои изведуваат индивидуална и групна настава

- стручен соработник-приправник во училишта со ученици со посебни потреби

Коефициент на сложеност 3,40

3. Подгрупа

- наставник
- стручен соработник

Коефициент на сложеност 3,50

4. Подгрупа

- наставник во училишта со ученици со посебни потреби
- наставник во училишта за уметничко образование кои изведуваат индивидуална и групна настава

- стручен соработник во училишта со ученици со посебни потреби

Коефициент на сложеност 3,80

5. Подгрупа

- наставник -ментор
- стручен соработник-ментор

Коефициент на сложеност 4,00

6. Подгрупа

- наставник-ментор во училишта со ученици со посебни потреби
- наставник-ментор во училишта за уметничко образование кои изведуваат индивидуална и групна настава

- стручен соработник-ментор во посебни училишта со ученици со посебни потреби

Коефициент на сложеност 4,30

7. Подгрупа

- наставник-советник
 - стручен соработник-советник
- Коефициент на сложеност 4,50

8. Подгрупа

- наставник-советник во училишта со ученици со посебни потреби

- наставник-советник во училишта за уметничко образование кои изведуваат индивидуална и групна настава

- стручен соработник-советник во училишта со ученици со посебни потреби

Коефициент на сложеност 4,80.

Член 36

Коефициентот на стручните (секретар и воспитувач), административните и техничките работни места утврдени во членот 35 се зголемува за 0,20 коефициент во училишта со ученици со посебни потреби.

Член 37

За сите други работни места кои не се наведени во член 35 од овој Колективен договор, работодавецот ги вреднува според коефициентот на сложеност во соодветната група и подгрупа на која и припаѓа работното место.

3. Додатоци на плата за успешност во работењето**Член 38**

Претходно стекнатите педагошки звања како резултат на успешност во работењето (истакнат педагошки работник и особено истакнат педагошки работник) се вреднуваат со:

- 0,15 коефициент за звањето истакнат педагошки работник,
- 0,30 коефициент на звањето особено истакнат педагошки работник.

Член 39

Коефициентот на наставникот и воспитувачот во воспитни групи во ученичките домови во состав на средното училиште се зголемува за одделенско раководење со паралелка за 0,20 коефициент.

Член 40

За време на приправничкиот стаж на работникот му припаѓа 90% од најниската плата предвидена за работното место за кое се оспособува.

Член 41

Работникот има право на 0,5% додаток на платата за секоја година работен стаж, а најмногу до 20%.

Член 42

Надоместоците на плата поврзани со работата на работникот му се исплатуваат во висина, основица и рок на пресметување со Општиот колективен договор за јавниот сектор.

Член 43

За време на привремена неспособност за работа поради болест и повреда, согласно Законот за здравствено осигурување, работникот има право на надоместок на плата во висина:

- 70% за период до 7 (седум) дена;
- 80% за период до 15 дена;
- 90% за период до 21 ден, од просечно исплатената плата на работникот во послените три месеци.

Во случај на спреченост на работа поради професионални заболувања, повреди на работа, давање на крв и за други случаи утврдени со закон, надоместокот се утврдува во висина од 100% од основницата на платата на работникот исплатена во претходниот месец.

V. ИНФОРМИРАЊЕ НА РАБОТНИЦИТЕ

Член 44

Директорот обезбедува редовно и навремено информирање на работниците за:

- годишни програми за работа;
 - позначајни решенија што влијаат на економската и социјалната положба на работниците;
 - инвестициони вложувања од приходи на училиштето, донации, спонзорства и сл.;
 - нацрти односно предлози на општи акти со кои се уредуваат одредени прашања од областа на работните односи;
 - организациони промени;
 - годишни финансиски планови и завршна сметка;
 - предлог-одлуки со кои се уредуваат правата на работниците;
 - плати, надоместоци и други примања;
- Информирањето на работниците се врши преку огласна табла, училишниот одбор, синдикатот и лично на работникот.

VI. СТРУЧНО ОСПОСОБУВАЊЕ И ОБРАЗОВАНИЕ НА РАБОТНИЦИТЕ

Член 45

Работникот има право на образование кога тоа е во интерес на работодавачот и за сопствен интерес.

Работникот е должен да се образува доколку работодавачот го упати на образование.

Доколку образованието е организирано од страна на работодавачот во работно време, времето поминато на образование се смета во редовното работно време, така што работникот има исти права како да бил на работа.

На работникот кој се оспособува во интерес на работодавачот и кој е упатен на образование му припаѓа надомест на трошоците сврзани со образованието:

- превоз;
- котизација и школарина;
- трошоци за исхрана;
- трошоци за престој.

Работодавачот е должен работникот кој е упатен на образование да го распореди на работно место согласно добиеното образование, во моментот (период) утврден со договорот.

Меѓусебните права и обврски меѓу работникот упатен на образование и работодавачот се утврдуваат со посебен договор.

Доколку работодавачот не ги исполни обврските од договорот за образование работникот е ослободен од своите обврски што произлегуваат од тој договор. Доколку работникот не ги исполни своите обврски од договорот должен е на работодавачот да му ги надомести сите трошоци сврзани со образованието.

VII. СИНДИКАТИ И РАБОТОДАВЦИ

1. Услови за работа на Синдикатот

Член 46

Работодавачот е должен да му создаде услови за работа и дејствување на СОНК согласно законот, како и:

- на барање на синдикатот да му достави податоци и информации за оние прашања што имаат најнепосредно влијание на материјалната и социјалната положба и да ги разгледува мислењата и предлозите на

синдикатот во постапката за донесување на одлуки и решенија што имаат влијание на материјалната и социјалната положба на работниците, во присуство на претставник на синдикатот;

- стручни, административни и технички услови за работа на синдикатот за остварување на синдикалните функции;

- на претставникот на синдикатот да му овозможи непречено комуницирање со работодавачот, односно од него овластен претставник, како и да му дозволи пристап на работните места на работниците кога тоа е неопходно за остварување на функциите на синдикатот;

Член 47

На Синдикатот му се доставуваат покани со материјали за седници на соодветните органи и му се овозможува учество на неговите претставници кога се одлучува по прашања кои влијаат врз материјалната и социјалната положба на работниците.

Член 48

Синдикалниот претставник кај работодавецот, за време на вршењето на својата должност во синдикатот и две години по нејзиното престанување, не може:

- да биде распореден во рамките на ист работодавец или преместен кај друг работодавец без негова согласност;
- да му престане работниот однос поради деловни причини (економски, технолошки, структурални и слични промени);
- да му престане работниот однос со отказ од страна на работодавецот без согласност на републичкиот орган на Синдикатот.

Член 49

На претставникот на Синдикатот му се овозможува ослободување од работа за сите синдикални оспособувања и ефикасно вршење на функциите на Синдикатот.

Член 50

Директорот, како и Училишниот одбор должни се да ги разгледаат предлозите, иницијативите, мислењата и барањата на Синдикатот во врска со остварувањето на правата и обврските од работа и за заземените ставови да го известат Синдикатот.

Директорот е должен да го прими на разговор синдикалниот претставник на негово барање и со него да ги разгледа прашањата во врска со синдикалните активности и оние што се од материјален интерес на вработените.

Директорот е должен без надоместок да ги осигура следните услови за работа на Синдикатот:

- простор за одржување на состаноци;
- право на одржување на синдикален состанок во работно време, со претходно известување до директорот пред одржување на состанокот;
- право на користење на телефон, телефакс во работното време и два часа потоа;
- слобода на синдикалното информирање и распределба на синдикалниот печат;
- технички услови за работа на Синдикатот во обем неопходен за остварување на синдикалните активности;
- пресметка и уплата на синдикалната членарина преку исплатни листи.

2. Остварување на правото на штрајк

Член 51

Работодавачот е должен да исплати надоместок на плата за работниците за време на штрајкот за работниците кои учествувале на штрајкот во висина од основната плата на работникот, доколку синдикатот организирал штрајк заради кршење на правата на работниците утврдени со закон, колективен договор или акт на работодавачот.

Работодавачот е должен да исплати придонеси од плата за работниците за време на штрајкот за работниците кои учествувале во штрајкот, доколку синдикатот организирал штрајк заради зголемување на правата на работниците.

VIII. ОТКАЖУВАЊЕ НА ДОГОВОРОТ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ СО ОТКАЗ

1. Откажување на договорот за вработување од страна на работодавецот

Член 52

Работодавачот има право да го откаже договорот за вработување ако работникот е неспособен да ги извршува работните задачи или ако ја крши работната дисциплина и работниот ред.

Член 53

Работодавецот нема право да го откаже договорот за вработување ако не постои основана причина сврзана за неговото однесување или ако причината не е заснована на потребите на функционирањето на работодавецот (деловна причина).

Член 54

Неосновани причини за откажување на договорот за вработување се:

1. членство на работникот во Синдикатот или учество во синдикални активности во согласност со закон и колективен договор;

2. поднесување на тужба или учество во постапка против работодавецот заради потврдување на кршење на договорените и други обврски од работен однос пред арбитражни, судски и управни органи;

3. одобрено отсуство од работа заради болест или повреда, бременост, раѓање и родителство и нега на член на семејството;

4. користење на одобрено отсуство од работа и годишен одмор;

5. образование на работникот за потребите на работодавецот и

6. други случаи на мирување на работниот однос утврдени со закон.

Член 55

Пред откажување на договорот за вработување со отказ од страна на работодавачот, работодавачот е должен на работникот да му обезбеди потребни услови за работа и му даде соодветни упатства, насоки и со писмено предупредување за неисполнување на работните обврски, како и можноста за отказ доколку во рок од 30 дена од денот на даденото упатство, насока и предупредување, работникот не го подобри своето работење.

Член 56

За утврдување на повреда сврзана за кршењето на работната дисциплина или неисполнување на обврските утврдени со закон, колективен договор или акт на работодавачот, Училишниот одбор формира комисија составена од 3 (три) члена од редот на вработените.

Комисијата се формира за секој случај посебно.

Комисијата писменото мислење го доставува до работодавецот во рок од десет дена.

Член 57

Во зависност од степенот на одговорноста на работникот, условите под кои е направена повредата на работните обврски, поранешната работа и однесување на работникот, тежината на повредата и нејзините последици, работодавачот може отказот на работникот да го замени со парична казна, која не може да биде поголема од 15% од месечната плата на работникот, во траење од еден до шест месеци.

Член 58

Работодавачот пред да донесе одлука за откажување на договорот за вработување поради кршење на работната дисциплина или неисполнување на обврските, должен е да го земе предвид мислењето на комисијата од член 57 од овој колективен договор.

Член 59

Одлуката за откажување на договорот за вработување, односно одлуката за изрекување на парична казна задолжително се дава во писмена форма, со образложение на основот и причината за откажување на договорот за вработување, односно причината за изрекување на парична казна со правна поука.

Одлуката за откажување на договорот за вработување и изрекување на парична казна ја донесува директорот.

Член 60

Одлука за отказ на договорот за вработување, работодавачот е должен да донесе за еден месец од денот на дознавањето на повредата на работната дисциплина, работниот ред, неисполнувањето на обврските и поради неспособност за извршувањето на работните задачи, односно во рок од 6 (шест) месеци од денот кога е сторена повредата.

Член 61

Пред донесување на одлука за откажување на договорот за вработување со отказ, работодавачот е должен да побара мислење од претставникот на основната синдикална организација на СОНК и истото да го земе во предвид при донесувањето на одлуката, ако истото е доставено.

Одговорот по мислењето, работодавецот е должен да го достави до претставникот на основната синдикална организација на СОНК во рок од 5 (пет) работни дена од добиеното мислење.

Член 62

Против одлуката за откажување на договорот за вработување работникот има право на приговор до Училишниот одбор.

Приговорот се поднесува во рок од осум дена од денот на добивањето на отказот.

Приговорот го одлага извршувањето на одлуката за отказ до донесување на конечна одлука по приговорот.

Одлука по приговорот се донесува во рок од осум дена од денот на поднесувањето на приговорот.

Работникот кој не е задоволен од одлуката донесена по приговорот има право да поведе спор пред надлежен суд.

На барање на работникот, претставник на СОНК може да го застапува работникот во постапката по приговорот.

Член 63

Должината на отказниот рок изнесува:

- од 1-10 години работен стаж-1 (еден) месец,
- над 10-15 години работен стаж-до 2 (два) месеци,
- над 15 години работен стаж-до 3 (три) месеци.

Член 64

За време на отказниот рок работодавачот е должен да му овозможи на работникот отсуство од работа 4 (четири) часа во текот на работната недела заради барање на ново вработување.

За време на отсуството од работа од став 1 на овој член, работникот има право на надомест на плата во висина на основната плата утврдена со овој колективен договор.

2. Откажување на договорот за работа заради деловни причини (економски, технолошки, структурални и слични промени)

Член 65

Директорот за намерата, а најдоцна во рок од 30 дена пред донесувањето на одлука за откажување на работниот однос од деловни причини на работник, односно работници, е должен за причините за престанување на потребата од работа на работникот, односно работниците, за предвидениот број и категорија на вишок на работници и за предвидениот рок во кој ќе престане потребата од работа на работникот, односно работниците, да го извести синдикалниот претставник кај работодавачот, да се советува со него за можните начини и ограничување на бројот на отказите и за можните мерки за спречување и ублажување на штетните последици.

Член 66

На работникот може да му престане работниот однос поради деловни причини (економски, технолошки, структурални и слични промени) кога Училишниот одбор донесува одлука за воведување промени во организацијата, структурата и технологијата на работењето кои предизвикуваат потреба од намалување на бројот на работниците.

Член 67

Училишниот одбор пред донесувањето на одлуката од член 65 на овој колективен договор, ги информира работниците и претставникот на основната синдикална организација на СОНК за видот на промените и за престанок на работниот однос на определени работници, бројот и структурата на работниците на кои ќе им престане работниот однос, мерките што ќе бидат преземени за спречување, односно ублажување на последиците од тие промени и правата на работниците што ќе им бидат обезбедени и при тоа го зема предвид мислењето на синдикалниот претставник.

Член 68

При определување на работниците на кои им престанува работниот однос со отказ поради деловни причини (во натамошниот текст: технолошки вишок) и при утврдувањето на приоритетот за задржување на работното место на работниците се поаѓа од следните критериуми:

А) Степен на стручна подготовка и квалификација:

- ВСС - 20 бода
- ВШС-18 бода
- ССС -10 бода
- ВКВ -8 бода
- КВ - 6 бода
- ПКВ - 4 бода

Б) Работно искуство во дејноста:

- работно искуство на работно место во дејноста со соодветна стручна подготовка - 0,40 бода за година;
- работно искуство за работното место кое се бодира, за работник со пониска или несоодветна стручна подготовка - 0,20 бода за година.

Бодирањето на работното искуство се врши врз основа на актот за систематизација на работните места во училиштето и соодветната документација на работникот.

В) Успешност во работењето

Успешност на работењето на наставниците, воспитувачите и стручните соработници во воспитно-образовната работа:

В.1.1. Придонес и резултати во наставата и стручната работа :

- успешно, квалитетно и ефикасно ги остварува работните задачи со натпросечни резултати-13 бода;
- успешно ги остварува работните задачи со просечни резултати-9 (девет) бода;

- ги остварува работните задачи без поголеми резултати-5 (пет) бода;

- ги остварува работните задачи под планираните и предвидени резултати-1 (еден) бод;

В.1.2. Придонес и резултати постигнати вон наставните активности и вон редовната работа (секции, натпревари, дополнителна настава и др.):

- натпросечни активности и резултати-9 (девет) бода;

- просечни активности и резултати-6 (шест) бода;

- потпросечни активности и резултати-1 (еден) бод;

В.1.3. Поширок придонес во воспитно-образовната дејност:

- автор на учебник, прирачник, збирка, скрипта - 5 (пет) бода;

- коавтор на учебник, прирачник, збирка, скрипта -3 (три) бода;

- рецензент на учебник, прирачник, збирка, скрипта -2 (два) бода;

- ментор на приправник, автор на објавени стручни написи-2 (два) бода;

В.1.4. Звања и други признанија:

- државни признанија и други одликувања за посебни заслуги во воспитно-образовната дејност на ниво на Република Македонија-12 бода;

- општински, односно признанија на Град Скопје за посебни заслуги во воспитно- образовната дејност - 8 бода;

- особено истакнат педагошки работник - 6 бода;

- истакнат педагошки работник - 4 бода;

В.2. Успешност во работењето на административно-техничките работници;

- успешно и квалитетно ги остварува работните задачи со натпросечни резултати-44 бода;

- ги остварува работните задачи со просечни резултати-32 бода;

- ги остварува работните задачи без поголеми резултати-20 бода;

- ги остварува работните задачи под планираните предвидени резултати-1 (еден) бод.

Г) Економско-социјална состојба :

- работник во чие семејство се остваруваат приходи по член на семејство до 30% од просечната плата на ниво на Републиката во последниот месец, објавена во "Службен весник на Република Македонија" - 10 бода.

Семејство во смисла на овој колективен договор го сочинува: брачен другар, деца родени во брак, вон брак или посвоени, родители на брачните другари со кои живеат во иста заедница.

Семејство од став 2 на овој член претставува заедница на живеење во кое има заеднички приходи и трошоци на заедничко живеење.

Д) Работен стаж :

Работниот стаж се утврдува според севкупните години на работен стаж и тоа по 0,1 бод за година.

Ѓ) Возраст :

Возраста на работникот се бодира според годините утврдени со закон како услов за пензионирање и тоа 64 години возраст. Бодовите за возраст се пресметуваат кога годините за старост се множат со десет, а производот се дели со 64.

Е) Здравствена состојба :

- работник со трајни телесни недостатоци поради повреда на работа или професионални заболувања-20 бода;

- инвалидност на работник кој работи со скратено работно време-10 бода.

Здравствената состојба се утврдува со соодветна документација од надлежна здравствена установа.

Член 69

Со Колективен договор на ниво на работодавец може да се утврдат дополнителни критериуми и бодови за вреднување на работниците, како и постапката за оценување и бодирање по утврдените критериуми.

Член 70

Бодирањето и утврдување на ранг-листата на работниците според бодови, согласно критериумите од член 67 и 68 од овој колективен договор го врши комисија.

Комисијата ја формира Училишниот одбор во согласност со претставникот на синдикалната организација.

Комисијата брои пет члена од вработените именувани врз основа на стручност и компетентност.

Комисијата од членовите избира претседател.

Комисијата ја утврдува ранг-листата на работниците според бодови со мнозинство на гласови.

Член 71

Успешноста на работењето на работниците се оценува и бодира според придонесот и резултатите во текот на работното искуство на работното место кое се бодира.

Член 72

Директорот на училиштето донесува одлука за откажување на договорот за вработување од деловни причини (технолошки вишок).

Член 73

За технолошки вишок ќе биде прогласен работник кој на ранг-листата остварил најмал број на бодови.

Член 74

Доколку рангираните работници имаат ист број на бодови предност има работникот кој е бодиран со поголем број на бодови според критериумите од економско-социјалната положба.

Член 75

Доколку по критериумот од член 73 работниците се наоѓаат во исто положба, предност да го задржат работното место имаат:

- работничка за време на бременост и со дете до две години;
- самохран родител;
- усвоител на дете до седум години;
- родител со потешко хендикепирано дете кој поради тоа работи со скратено работно време;
- работник со преостаната работна способност кој работи со скратено работно време;
- работник кој е до пет години до исполнување на условот за пензија;
- еден од брачните другари доколку во установата е вработен и другиот брачен другар на исто работно место што се бодира.

Член 76

Работникот кој е пет години до исполнување на условот за пензинирање, не може да се прогласи за технолошки вишок.

Член 77

На работникот за кој престанала потребата за работа поради технолошки вишок, неговите права се остваруваат согласно Законот за работните односи.

Член 78

Министерството за образование и наука, СОНК и Заедницата на единиците на локалната самоуправа и Градот Скопје склучува спогодба за решавање на технолошкиот вишок, со цел вработување на работниците прогласени за технолошки вишок кај друг работодавец со вработување без огласување на работно место, односно дополнување на работното време кај друг работодавач.

Член 79

Согласно годишната програма за работа и бројот на запишаните деца во установата, директорот е должен да ги пријави слободните работни места до Министерството за образование и наука, општините, односно Градот Скопје.

IX. ЗАШТИТА НА ПРАВАТА НА РАБОТНИЦИТЕ

Член 80

За остварување на поединечните права од работен однос, работникот има право да бара заштита кај работодавецот, пред надлежниот суд, Синдикатот, инспекциските органи и други органи, во согласност со закон и Колективен договор.

Член 81

Работникот има право да поднесува барање заради остварување на своите права од работен однос, како и право на приговор против одлуката донесена во врска со неговите права, обврски и одговорности.

Барањето, односно приговорот, работникот го поднесува до Училишниот одбор во рок од 8 (осум) дена од денот на врачувањето на одлуката со која е повредено неговото право, односно од денот кога дознал за повредата на правото.

Поднесување на барањето, односно приговорот од став 1 на овој член го задржува извршувањето на одлуката до донесувањето на конечна одлука на работодавачот, освен во случаи утврдени со закон.

Член 82

Училишниот одбор е должен да донесе одлука во рок од 15 дена од денот на поднесувањето на барањето, односно приговорот.

Член 83

Училишниот одбор е должен, пред донесувањето на одлуката односно приговорот, да побара мислење од претставникот на синдикалната организација, задолжително да го разгледа и за него да се изјасни, ако претставникот на Синдикатот го доставил мислењето.

Претставникот на Синдикатот, може да учествува во постапката пред Училишниот одбор кој одлучува по поднесеното барање, односно приговор на работникот и на негово барање да го застапува во остварувањето на неговото право.

Член 84

Работникот има право да присуствува во постапката пред Училишниот одбор по приговорот.

Член 85

Работникот кој не е задоволен од одлуката од член 83, во рок од 15 дена од врачувањето на одлуката или 15 дена од поднесување на приговорот доколку од денот на поднесувањето на приговорот не се донесе одлука, има право на тужба пред надлежен суд.

Член 86

Работникот кој отсуствува од работа поради заштита на правото од работен однос, ќе се смета како да бил на работа и по таа основа не може да му се намалува платата.

Член 87

Работникот и работодавецот можат да се согласат работниот спор да го решат со арбитража согласно закон. Одлуката на арбитражата е конечна и задолжителна за двете страни.

X. РЕШАВАЊЕ НА СПОРОВИ И АРБИТРАЖА

Член 88

За решавање на споровите меѓу страните на овој Колективен договор што не може да се решат со меѓусебно преговарање се формира Комисија.

Член 89

Секоја од страните именува по три члена во Комисијата.

Членовите на Комисијата спогодбено именуваат претседател како седми член.

Член 90

Постапката за решавање на спорот започнува на барање на една од страните на Колективниот договор и треба да заврши во рок до 30 дена.

Член 91

Секое решение што потписниците ќе го постигнат мора да биде во писмена форма.

Со донесеното решение страните преземаат активности со кои спорот се разрешува.

Член 92

Ако постапката за решавање е неуспешна, спорот може да се решава пред Арбитражен совет, кој спорот треба да го реши во рок од 30 дена.

Секој од учесниците именува по три арбитра.

Претседателот на Арбитражниот совет како седми член го именуваат арбитраите спогодбено.

Арбитражниот совет одлучува со мнозинство гласови од вкупниот број членови. Одлуките на Советот се обврзувачки за двете страни и имаат сила на извршен наслон.

XI. ИЗМЕНИ И ДОПОЛНУВАЊА НА КОЛЕКТИВНИОТ ДОГОВОР

Член 93

Секоја страна може да предложи измени и дополнувања на Колективниот договор.

Предлогот образложен во писмена форма се доставува до другиот потписник кој е должен да се изјасни во рок од 30 дена.

Во случај ако другата страна не го прифати предлогот за измени и дополнувања или не се изјасни по предлогот во рок од став 2 на овој член, двете страни може да започнат постапка пред Арбитражен совет.

Член 94

Страните се должни да го спроведуваат, контролираат и следат остварувањето на овој Колективен договор.

За толкување на одредбите на Колективниот договор, како и за следење на неговата примена страните формираат комисија.

Секој од потписниците на овој Колективен договор именува по 3 (три) члена во комисијата.

Член 95

Секоја од страните, заради кршење на Колективниот договор од другата страна, може со тужба пред надлежен суд да бара заштита на правата утврдени со овој колективен договор.

XII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 96

Овој колективен договор се склучува на неопределено време.

Член 97

Колективните договори што се склучуваат на ниво на работодавец задолжително се евидентираат во Советот на Самостојниот синдикат за образование, наука и култура на Република Македонија.

Член 98

Овој Колективен договор пред објавувањето се регистрира во Министерството за труд и социјална политика.

Член 99

Одредбите од членовите 35, 36 и 37 од овој Колективен договор започнуваат со примена од 1 јануари 2010 година.

Член 100

Овој Колективен договор влегува во сила осмиот ден од објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 0301-73/1
3 декември 2008 година
Скопје

Самостоен синдикат за
образование, наука и култура
на Република Македонија
Претседател,
Дојчин Цветаноски, с.р.

Бр. 07-9146/3
4 декември 2008 година
Скопје

Министерство за образование и
наука на Република Македонија,
Министер,
Перо Стојановски, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

520.

Врз основа на членот 10 од Законот за исплата на платите во Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр.70/94, 62/95, 33/97, 50/2001, 26/2002, 46/2002, 37/2005, 121/2007 и 161/2008), Министерството за труд и социјална политика

ОБЈАВУВА

1. Стапката на трошоците на живот за месец јануари 2009 година во однос на месец декември 2008 година, е пониска за 0.6%.

2. Исплатата на платите за месец јануари 2009 година, во однос на месец декември 2008 година, работодавачите од членот 3, став 1 ја вршат на нивото на правото утврдено за претходниот месец.

Министер,
Џељал Бајрами, с.р.

www.sivesnik.com.mk
contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. "Партизански одреди" бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник - Тони Трајанов.
Телефон: +389-2-5512400.
Телефакс: +389-2-5512401.

Претплатата за 2009 година изнесува 9.200,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за реклакации 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622

